Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פּרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 97/1392 | Łódź, Czwartek 26 kwietnia 1928 r. | זעקסטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דאָנערשטאָג ו׳ אייר תרפ״ח | Nr. 97/1392

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

סיים=קאָמיסיעס ביי דער אַרבייט.

דעפּ. האַרטגלאַס — סעקרעטאַר פון דער יורידישער קאָמיסיע. — וכּוחים וועגען אַמנעסטיע. — נייע שטייער=פּראָיעקטען. — יודישע „קאָלאָ" שלאָגט פאָר אָפּשאַפען צאַרישע בעגרענצונגען פאַר יודען.

וואַרשא 25 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים קאָרעספּאָנדענט) היינט האָבען אָפּגעהאַלטען זייערע זיצונגען 22 סיים קאָמיסיעס די מעהרסטע האָבען אָפּגעהאַלטען זייערע ערשטע קאָנסטיטואירענדע זיצונגען. אין דער

יורידישער קאָמיסיע

איז אַלס פאָרזיצער אויסגעוועהלט געוואָרען דעפּ. פּיעראַצקי (ב.ב.ש.) און אַלס סעקרעטאַר דעפּ. האַרטגלאַס. דעם רעפעראַט וועגען די פּרעסע-דעקרעטען האָט בעקומען דעפּ. ליבערמאַן וועגען פּ.פּ.ס. פאָרשלאָג וועגען אַמנעסטיע—דעפּ. פּוזשאַק (פּ.פּ.ס.) בעת׳ן בעהאַנדלען דעם דאָזיגען פאָרשלאָג האָט דעפּ. טראַמפּטשינסקי, זיך אַרויסגעזאָגט אַז מ׳טאָר נישט צו אָפט אַרויסגעבען קיין אַמנעסטיעס, ווייל דאָס גראָבט אונטער דעם אויטאָריטעט פון דער יוסטיק. דעפּ. האַרטגלאַס פּאָלעמיזירענדיג מיט איהם האָט אָנגעוויזען, אַז אויב מ׳דאַרף ביי קרימינעלע פערברעכענס זיך נישט איילען מיט אַמנעסטיע, איז אָבער נעוואונשען אָנצוווענדען זי בנוגע פּאָליטישע. די אָפטע אַמנעסטיעס ווירקען בערוהיגענד און הויבען דעם אויטאָריטעט פון דער יוסטיץ. אינ׳ם ווייטערדיגען טייל פון זיין רעדע האָט דעפּ. האַרטגלאַס אָנגעוויזען, אַז בפרט איצט דאַרף אָנגעווענדעט ווערען די אַמנעסטיע, ווייל די אַדמיניסטראַציע האָט פערפיהרט פּראָצעסען פאַר די וואַהלען.

טראַמפּטשינסקי אָהן אַ יורידישען גרונד?

האַרטגלאַס: ווען איך רעד פון די וואַהלען, מיין איך צוליב פּאָליטישע השבנונות נאָר אָהן אַ יורידישען יסוד.

די רעדע פון דעפּ. האַרטגלאַס האָט געווירקט איבערצייגענד אויף טראַמפּטשינסקי׳ן און ער איז מסכים געוועזען צו האַרטגלאַסעס אויספיהרונגען. אין דער

פינאַנץ=קאָמיסיע

איז אַלס פאָרזיצער אויסגעוועהלט געוואָרען פּראָפ. קשיזשאַנאָווסקי. אויף דער זיצונג איז צוו. אַנד. אָנוועזענד געוועזען אויך דעפּ. פאַרבשטיין. דער רעפערענט האָט ערקלערט, אַז די רעגירונג האָט אויסגעאַרבייט אַ רייהע נייע פּראָיעקטען וועגען שטייערען. אַזוי זאָל דער פערמעגענס-שטייער פערטוישט ווערען אויף אַ שטענדיגען. ס׳זאָל געשאַפען ווערען אַ נייע בוי-שטייער פון די בוי-אונטערנעהמונגען אין די דערפער. ס׳זאָל געהעכערט ווערען דער באָדען-שטייער און ס׳זאָל געענדערט ווערען דער אומזאַץ-שטייער. דער דאָזיגער שטייער זאָל געענדערט ווערען צום סוף. פאַר האַנדעלס-אונטערנעהמונגען זאָלען בעשטימט ווערען 8 קאַטעגאָריעס פון פּאַטענטען. דערווייל זאָל פערקלענערט ווערען דער פּראָצענט פון אומזאַץ-שטייער. די פראַגע וועגען ענדערן דעם פּרינציפּ, אַז פאַר איין און דערזעלבער סחורה זאָל נישט געצאָהלט ווערען פיל מאָל אומזאַץ-שטייער ווערט דורכ׳ן געזעץ-פּראָיעקט נישט בעריהרט.

אין דער

האַנדעלס=קאָמיסיע

האָט דעפּ. אייזענשטיין בעקומען דעם רעפעראַט וועגען דער האַנדעלס-צייט מיט סאָדע-וואַסער און פרוכטען.

די רעגירונג האָט אויפ׳ן גרונד פון די פולמאַכטען, וועלכע זי האָט בעקומען אַרויסגעגעבען 276 דעקרעטען, וואָס נעהמען אַרום אַלע געביטען פונ׳ם פּאָליטישען לעבען אין לאַנד. ביי דעם אַלעם האָט זי נישט אויסגענוצט די פולמאַכטען, כּדי דורך אַ דעקרעט אָפּצושאַפען די

צאַרישע בעגרענצונגען פאַר יודען.

דאָס יודישע „קאָלאָ" האָט דעריבער בעשלאָסען אַרויסצוטרעטען מיט אַ פאָרמעלען פאָרשלאָג וועגען אָפּשאַפען די דאָזיגע בעגרענצונגען.

אין דער

בילדונגס=קאָמיסיע

איז אַלס פאָרזיצער אויסגעוועהלט געוואָרען דעפּ. קאַלינאָווסקי (וויזוואָלעניע), וויצע-פאָרזיצער — כרוצקי (אוקראַינער), סעקרעטאַר — פר. יאַוואָרסקאַ (איינסעל).

„וויזוואָלעניע" האָט אַריינגעטראָגען אַ פאָרשלאָג צו בעשטימען אַ טאַריף פאַר אויספיהרען רעליגיעזע אַקטען (לויות, חתונות א. אַנד). דער טאַריף איז זעהר אַ נידעריגער.

לאָדזער יונגערמאַן בעגאַנגען זעלבסט=מאָרד אין וואַרשא.

וואַרשא, 25 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט אין אָוונט האָט זיך אויף מאַרשאַלקאָווסקאַ 81אַ פונ׳ם 4 שטאָק אַראָפּגעוואָרפען א יודישער יונגערמאַן און איז געבליבען טויט אויפ׳ן אָרט. מ׳האָט ביי איהם געפונען 9 זל. געלט, אַ מעסער און דאָקומענטען, פון וועלכע ס׳איז געלונגען פעסטצושטעלען, אַז ער איז אַ לאָדזער און הייסט הערש דוד שאַרפשטיין 21 יאָהר אַלט וואוינט אויפ׳ן אַלטען מאַרק נומער 8. מיט דער לויה פערנעמט זיך חסד של אמת.

פאָטאָגראַפיעס פון יודישע שוהלען אויף דער מינסקער אויסשטעלונג.

מינסק. (י.ט.א.) דאָ האָט זיך געעפענט אַן אויסשטעלונג פון לאַנד־קענטעניש פון ווייסרוסלאַנד, אויף דער אויסשטעלונג געפינען זיך אויך פיל פאָטאָגראַפיעס פון יודישע בתי־מדרשים, וועלכע זענען דער צענטער פון אינטערעס אויף דער אויסשטעלונג. די דאָזיגע פאָטאָגראַפיעס ציינען די אַרכיטעקטור פון די יודישע בתי־מדרשים אין מאָהילעוו, אָרשע, דובראָונע, סלוצק און אַנדערע שטעט. אויסער פאָטאָגראַפיעס פון שוהלען זענען אויף דער אויסשטעלונג אויך פערהאַן פאָטאָגראַפישע בילדער פון אַלע יודישע מצבות, יודישע קליידער, יודישע טיפּען א. א. וו.

בעריכט וועגען די פּויליש=דייטשע ווירטשאַפטליכע אונטערהאַנדלונגען.

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער פאָרזיצער פון דער פּוילישער רעלעגאַציע צו די אונטערהאַנדלונגען וועגען רייכש פּוילישען האַנדעלס־אָפּמאַך, ס׳איז אויפגענומען געוואָרען דורכ׳ן אויסערן־מיניסטער זאַלעסקי. טוואַראָווסקי האָט בעריכטעט וועגען זיינע אונטערהאַנדלונגען מיט הערמעס׳ן.

מאָסקווע. (י.ט.א.) די טרויעריגע לאַגע פון דער יודישער בעפעלקערונג אין די קלענערע שטעטלעך פון אוקראַינע און ווייס־רוסלאַנד האָט געפיהרט דערצו, אַז דער צענטראַלער אויספיהר־קאָמיטעט פון דער סאָוויעטישער רעגירונג האָט בעשלאָסען צו שיקען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע אין די קלענערע שטעטלעך מיט דעם צוועק פעסטצושטעלען וואָס עס קען געטון ווערען צו פערבעסערען די לאַגע פון דער בעפעלקערונג.

אָפּגעלעגט דער פּראָצעס פון קאַפּיטאַן פּעטרולעוויטש

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש פון אינזער קאָרעספּאָנדענט) היינט האָט געזאָלט אַרויסגעטראָגען ווערען דער אורטייל נעגען קאַפּיטאַן פּעטרולעוויטש, וועלכער האָט אין 1923 י. ערמאָרדעט 2 יודען. דער פערטיידיגער פון קאַפּ. פּעטרולעוויטש האָט פאָרגעשלאָגען צו פעראָרדנען אַן עקספּערטיזע פון א פּסיכיאַטער איבער זיין קליענט און מאַכען אַ ווזיע פונ׳ם אַמניבוס אויפ׳ן אָרט פונ׳ם געשעהעניש. דער פאָרשלאַג וועגען אַן עקספּערטיזע איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען, דאַגעגען איז בעשלאָסען געוואָרען אַדורכצופיהרען אַ וויזיע אויפ׳ן שאָסיי סאָקאָלאָוו—ווענגראָוו. דער פּראָצעס איז דעריבער אָפּגעלעגט געוואָרען אויף 10 טעג.

פריהלינג איז גאַנץ פּוילען

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש). אין גאַנצען לאַנד איז היינט געוועזען אַ זוניג וועטער. די טעמפּעראַטור האָט זיך געוואַקלט אין דערפריה צווישען 8 אין 12 גראַד וואַרימקייט. אויף מאָרגען זאָגט מען פאָר ווים — וואַרימען וועטער.

יאַפּאַן און אַמעריקא וועלען פערטיידיגען די אייראָפּעער אין כינא.

לאָנדאָן, 25 (ספּ. טעל.) יאַפּאַן און אַמעריקאַ קאָנצענטרירען זייערע כּוחות אין טשיפו געגענאיבער פּאָרטאַרטור, כּדי צו קענען שיצען די בירגער פון די פערשידענע אייראָפּעאישע און אַמעריקאַנישע מלוכות פאַר די כינעזישע אַרמייען, וואָס גרייסען אָן פון צפון און דרום.

דער טאַנץ אַרום גאָלדענעם קאַלב

אָט אַ דאָס איז דער נאָמען פון גרויסען סענסאַץ, זיטען=ראמאַן,

וואָס הויבט זיך מאָרגען אָן צו דרוקען

אין „נייעם פאָלקסבלאַט"

די זינד און תאוות פון דער גרויסער שטאָט, דאָס ווילדע געיעג נאָך גאָלד און פערגעניגען וועט מיט אַ נאַקעטער בולט׳קייט געשילדערט ווערען אין אונזער נייעם ראָמאַן.

די אַקציע שפּילט זיך אָפּ אין לאָדז, צאָפּאָט, זאַקאָפּאַנע און אויסלאַנד.

לעזט מאָרגן אונזער נייעם ראָמאַן

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז אין עלטער פון 42 יאָהר געשטאָרבען אונזער חבר

דוד טייטעלבוים

מיר רופען אַלע חברים פון דער פלייש-בעאַרבייטונגס-בראַנזשע, אָנטיילצונעהמען אין דער לויה, וועלכע קומט פאָר היינט, 3 אַ זייגער ביי טאָג פון טרויער-הויז, ברזשעזשינער 4.

די פערוואַלטונג פון פּראָפ. פאַריין פון פלייש=בעאַרבייטונגס = בראַנזשע, ברזשעזשינער 5.

790

טראגישער סך-הכל פון די ערד-ציטערנישען

א האלבער מיליאן דאַכלאזע, דרייסיג טויזענד פערניכטעטע הייזער, הונדערטער דער'הרג'עטע.

וו י ע ן, 25 (ספ. טעל.) די היינטיגע בלעטער מאַכען אַ סך-הכל פון די קרבנות און היזקות, וועלכע ס'האָבען געבראַכט די לעצטע ערד-ציטערנישען אין בולגאַריען, גריכענלאַנד און אַזיען. אין בולגאַריען זענען אָפּגעווישט געוואָרען פון דער ערד דריי שטעדט: טשירפאַן, פיליפּאָפּאָל און באַריסאַגראַד און 26 דערפער. אין די דאָזיגע ערטער זענען פערניכטעט געוואָרען 12 טויזענד הייזער. זעהר פיל הייזער זענען בעשעדיגט. ביז 170 טויזענד מענשען זענען געבליבען דאַכלאָז. ביז איצט זענען פערעגיסטרירט געוואָרען 135 דער'הרג'עטע און ביז 1000 פערוואונדעטע.

אין גריכענלאַנד איז פערניכטעט געוואָרען קאָרינט און 24 דערפער אויף פעלאָפּעניעס. 3600 הייזער זענען צושטערט געוואָרען, 24000 מענשען זענען דאַכלאָז. ביז איצט ווייסט מען וועגען 60 טויט-פאַלען.

אין סמירנע זענען פערניכטעט געוואָרען 16000 הייזער, וועלכע זענען איבערגעבליבען נאָך דער שרעקליכער שרפה אין יאָהר 1923, ווען ס'זענען פערברענט געוואָרען איבער 20000 הייזער. העכער 270 טויזענט מאַן זענען געבליבען דאַכלאָז. 300 מענשען זענען דערהרג'עט.

דינסטאָג האָט מען אין סמירנע ווידער גע־פיהלט אַנ'ערדציטערניש, וועלכע האָט פערניכטעט די לעצטע הייזער, וואָס זענען פערבליבען נאָך דער פאָריגער ערדציטערניש.

ר וי ם, 25 (ספ. טעל.) נעכטען אין אָוועגד איז אין דער אומגעגענד פון פאָטנאַ און סאָסקאַנאַ פאָרגעקומען אַנ'ערדציטערניש. מ'האָט געפיהלט 6 אויפטרייסלונגען איינער נאָך דער אַנדערער. פיל הייזער זענען איינגעפאַלען. די בעפעלקערונג ענטלויפט אין פאַניק.

אַ ט ע ן, 25 (ספ. טעל.) ערד-אויפטרייסלונגען אין קאָרינט און אומגעגענד פיהלען זיך נאָך ווייטער מ'פיהלט זיי אויך אין אַטען. ספעציעל שטאַרק האָט מען זיי געפיהלט אין פירעאוס, וואו די בעפעלקערונג לעבט אין איין שרעק.

אַ ט ע ן 25 (ספ. טעל.) צוליב אַ נייער ערד־ציטערניש זענען אונגעפאַלען 20 הייזער אין שטעטעל אורע מאַליאַ. דער קלאַנג אַז סיראָס איז צושטערט געוואָרען האָבען זיך אַרויסגעוויזען פאַר פאַלש.

די ציוניסטישע פלענער פון גרויסען הומאַניסט אַנרי דינאַן.

ג ע נ ף. (י.ט.א.) אין דער קורצער ביאָגראַפיע, וועלכע דער אינטערנאַציאָנאַלער קאָמיטעט פון רויטען־קרייץ האָט איצט אַרויסגעגעבען וועגען דעם גרויסען הומאַניסט אנרי דיונאַן, ווערען אין אייגעם פון די קאַפּיטאַלען ספעציעל דערמאָנט אויך זיינע בעמיהונגען לטובת דער קאָלאָניזאַציע פון די יודען אין ארץ־ישראל, וועגען זיינע פערבינדונגען מיט „אליאנס איזראַעליט אוניווערסעל“ און מיט אַנדערע יודישע געזעלשאַפטען און פערזענליכקייטען פון יענער עפּאָכע.

אין מערץ 1866 האָט אנרי דיונאַן פערשפרייט די אידעע פון אַנ„אינטערנאַציאָנאַלע ר וועלט־געזעלשאַפט פאַר דער אויפלעבונג פון אָריענט“. ער האָט גלייך אָנגעהויבען פערווירקליכען דעם דאָזיגען פראָיעקט, וועלכער וועט פאַר פאַר די „נייטראַליזירונג פון ארץ־ישראל לטובת אַ גרויסער קאָלאָניאַלער געזעלשאַפט“. אַ יאָהר שפּעטער איז „אַנ'אינטערנאַציאָנאַלע געזעלשאַפט פאַר ארץ־ישראל“ אונטער דער אָנפיהרערשאַפט פון דיונאַן געקומען אין בעציהונגען מיט יודישע געזעלשאַפטען און שליסט מיט זיי קאָנטראַקטען.

דער גרינדער פון רויטען־קרייץ פערנעמט אויף אַזאַ אופן אַנ'אָרט צווישען די פאַטערס פון ציוניזם“.

אַ יוד - גענעראַל-אינטענדענט פון פּרייסישען מלוכה-טעאַטער.

ב ע ר ל י ן. 25 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) דער פּרייסישער בילדונגס-מיניסטער בעקער האָט בעשטימט דעם גענעראַל-רעזשיסער און טעאַטער-רעפאָרמאַטאָר לעאָפּאָלד יעסנער (אַ יוד) אַלס הויפט-אינטענדענט פון פּרייסישען מלוכה-טעאַטער.

געגען רעזשיסער און טעאַטער-רעפאָרמאַטאָר יעסנער איז די לעצטע צייט געפיהרט געוואָרען אַ שטאַרקע אַנטיסעמיטישע העצע מצד די רעכטע פּאַרטייען.

אַ שווייצאַרישע פילם-עקספּעדיציע קיין ארץ-ישראל.

ג ע נ ף. (י.ט.א.) „דער שווייצאַרישער געזעלשאַפטליכער קאָאָפּעראַטיוו פון שול און פאָלקס־קינעמאַטאָגראַף“ פיהרט איצט אַרויף אַ גרויסע פילם־עקספּעדיציע אין די דרום און מזרח־לענדער פון מיטעללענדישען ים. די הויפט־אויפמערקזאַמקייט זאָל דערביי, לויט'ן פּלאַן פון די איניציאַטאָרען, געשאָנקען ווערען ארץ־ישראל, וואו עס וועלען אויפגענומען ווערען אַלע היסטאָרישע און ביבלישע ערטער. די עקספּעדיציע איז אָפּגעפאָהרען דעם 11־טען אַפּריל פון וועניציע און רעכענט במשך פון זומער צו ענדיגען איהר אַרבייט, אַזוי, אַז אין קומענדיגען ווינטער וועט דער פילם קענען דעמאָנסטרירט ווערען אין 400—500 שווייצאַרישע געמיינדעס.

Dr. med. St. Heinrich
POMORSKA 10, tel. 47-67.
ספּעציאַליסט פאַר קינדער- און אינערע קראַנקה. בעהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערגזון-בעשטראַהלונגען (קווארץ-לאַמפּען). נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

אַ קינד מיט צוויי קעפּ.

ו י ל נ אָ, 25 (טעלעפאָניש). אין דאָרף שאַוועניטשע (ווילייקער פּאָוויאַט) איז געבוירען געוואָרען אַ קינד מיט צוויי קעפּ, וועלכע האָט נאָך אַרויסגעוויזען סימנים פון לעבען, אין אַ האַלבע שעה נאָכ'ן געבורט איז דאָס פערזעהניש געשטאָרבען.

דער רבנים-צוזאַמענפאָהר אין ווילנא

ו י ל נ א 25 אַפּריל (דורכ'ן טעלעפאָן) נעכטען האָט זיך דאָ געעפענט דער רבנים-צוזאַמענפאָהר, אין וועלכען עס בעטייליגען זיך די רבנים פון די מזרח-קרעסען. עס זענען געקומען בערך 100 רבנים דעלעגאַטען און 40 רבנים געסט. עס איז אויך געקומען דער גרייז-גרויער „חפץ-חיים“.

צוליב דעם טיפען עלטער פון חפץ-חיים האָט די באַהן-מאַכט ערלויבט אַלס אויסנאַהם, אַז דער אויטא, וואָס איז געקומען נאָכ'ן אַלטען רב זאָל צופאָהרען אויפ'ן פעראָן.

געעפענט דעם צוזאַמענפאָהר האָט הרב ר' חיים עוזר גראָדזענסקי, וועלכער האָט ערקלערט, אַז דער צוזאַמענפאָהר האָט געזאָלט פאָרקומען מיט 2 חדשים צוריק, נאָר צוליב די וואַהלען איז ער געוואָרען אָבגעלעגט, כדי אויסצומיידען די געפאַהר, אַז דער צוזאַמענפאָהר זאָל טראָגען אַ פּאָליטישען כאַראַקטער. דער צוזאַמענפאָהר וועט זיך פערנעמען אויסשליסליך מיט פראַגען, וואָס זענען נוגע די קהלות און די מזרח-קרעסען.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו שיקען בעגריסונגס-דעפּעשען צום מלוכה-פּרעזידענט, צום מאַרשאַל פּילסודסקי און צום בילדונגס-מיניסטער.

אין פּרעזידיום זענען געוועהלט געוואָרען פערטרעטער פון „מזרחי“ „אַגודה“ און אונפּאַרטייאישע. דאָס פּרעזידיום בעשטעהט פון: חפץ חיים די מיטגלידער פון ועד-הפועל פון ווילנער ראַבינאַט, און די רבנים: וואָלק (פינסק); פאַיאַנס און שטשעדראָווסקי (ביאַליסטאָק) שקאָק (גראָדנאָ); באַקשט (לאָמזשא) און ראַבינאָוויטש (לידא). דער סעקרעטאַריאַט בעשטעהט פון די רבנים: מישקאָווסקי (קרינקי), קמחי (ניי-סווענציאַן) און קאַרעליטש (ווילנא).

דעם ערשטען רעפעראַט וועגען די צילען און אויפגאַבען פון צוזאַמענפאָהר האָט געהאַלטען הרב קראַקאָווסקי (ווילנא).

די נאָכמיטאָג-זיצונג האָט זיך אָנגעהויבען אַרום 7 אַ זייגער אונטערן פאָרזיץ פון הרב גראָדזענסקי. עס איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז אויסער די פינאַנץ-קאָמיסיע זאָלען זיין טעטיג 4 קאָמיסיעס פאַר 1) חיזוק הדת, 2) ערציהונג 3) קהלה-ענינים און 4) די פראַגען וועגען בעשטעטיגען רבנים.

דאָס וואָרט נעהמט דער חפץ חיים. אין דעם מאָמענט שטעהען אַלע אויף פון די ערטער. דער גרייז-גרויער רב רעדט בערך אַ שעה צייט און ער פאָדערט אויף די אַנוועזענדע רבנים זיי זאָלען זעהן צו ווירקען מיט גוטען אויף דער יוגענד, זי זאָל אָבהיטען דעם יודישען דת.

הרב קאָסאָווסקי (וואָלקאָוויסק) האַלט זעהר אַ זאַכליכען רעפעראַט וועגען קהלה דעקרעט. דער רעדנער ווייזט, אַז הגם די רבנים שטעהען אויפ'ן שטאַנדפונקט פון אַ רעליגיעזע קהלה, דאָך פערשטעהט מען, אַז די קאָמפּעטענצען פון דער קהלה דאַרפען זיין זעהר ברייטע. דער רעפעראַט איז אויסגעהערט געוואָרען מיט גרויס אויפמערקזאַמקייט און דער רעדנער איז נאָך זיין רעפעראַט וואַרים אַפּלאָדירט געוואָרען.

די אַלקאָהאָל = קאָנצעסיעס זענען נאָכ'ן 1-טען יולי ווייטער בעדראָהט

די פלענאַר-זיצונג פון דער פערוואַלטונג פון די שפּירט-סוחרים און רעסטאָראַטאָרען.

וו אַ ר ש אָ. 24 (טעלעפאָניש) נעכטען איז אין לאָקאַל פון דער צענטראַלע פון סוחרים-פערבאַנד פאָרגעקומען אַלע פלענאַר-זיצונג פון דער פערוואַלטונג פון „דער פעראייניגונג פון שפּירט-סוחרים און רעסטאָראַטאָרען אין גאַנץ פּוילען“. אין דער דאָזיגער זיצונג האָבען זיך בעטייליגט חוץ דער עקזעקוטיווע אין וואַרשאָ, אַ גרעסערע צאָהל פאַרשטעהער פון לאָדז, לובלין, בריסק קיעלץ און אַנד. גרעסערע שטעט. די צענטראַלע פון סוחרים-פערבאַנד האָבען פערטרעטען דעפּוטאַט ווישליצקי און דירעקטאָר זיידעמאַן.

אַלס ערשטער פונקט פונ'ם סדר היום איז געשטאַנען די פראַגע וועגען פערלענגערן דאָס דעכט אויף די שפּירט-קאָנצעסיעס נאָכ'ן 1-טען יולי 1928 די פערזאַמעלטע האָבען פעסטגעשטעלט, אַז די ידיעה, וואָס איז פערשפּרייט געוואָרען, אַז די קאָנצעסיע-גזרה ווערט אינגיכען אינגאַנצען אָפּגעשאַפט, איז נישט קיין ריכטיגע. די פראַגע וועגען פערלענגערן די קאָנצעסיעס נאָכ'ן 1 טען יולי 1928 איז ביז איצט נאָך נישט ערלעדיגט געוואָרען און די בעציהונג פונ'ם פינאַנץ-מיניסטעריום צו דער דאָזיגער פראַגע איז דערווייל נאָך נישט קיין פּאָזיטיווע.

די פערוואַלטונג האָפט, אַז איהרע בעמיהונגען צו ראַטעווען די יודישע קאָנצעסיאָנערען און צו פערלייכטערן זייער גורל, וועלען ברענגען פּאָזיטיווע רעזולטאַטען. דערוויל אָבער געפינען זיך די קאָנצעסיאָנערען, וועלכע עס דראָהט נאָכ'ן 1-טען יולי 1928 דאָס פערלירען פון די קאָנצעסיעס אין זעהר אַ שווערער לאַגע.

דאַן האָבען די פערזאַמעלטע אַרומגערעדט די פראַגע וועגען די לעצטע אויסמעסטונגען פון אומזאַץ-שטייער. ווי בעוואוסט, צאָהלען די שפּירט-קאָנצעסיאָנירען דעם אומזאַץ-שטייער נאָר פון די פּראָוויזיעס, וואָס זיי בעקומען ביים מלוכה-מאָנאָפּאָל. ס'האָט זיך געקאָנט דוכטען, אַז ביי דער דאָזיגער קאַטעגאָריע שטייער-צאָהלער האָט נישט געדאַרפט קומען צו קיין שום מיספערשטענדענישען ביים אויסמעסטונג פונ'ם אומזאַץ-שטייער, ווייל די שטייער-אַמטען קאָנען צו יעדער צייט בעקומען די גענויסטע ציפערן וועגען דעם אומזאַץ פון די בעססע און אָפּיציעלסטע קוועלען. דאָך האָבען די לעצטע סעג בעוויזען, אַז די שטייער-בעאַמטע רעכענען זיך ווענינ אַפילו מיט די אָפּיציעלע מאַטעריאַלען פונ'ם מאָנאָפּאָל און רעכענען למשל אַ ליטער שפּירט 10 גילדען דאַן, ווען דער אמת'ער פּרייז איז גאָר 6 גילדען.

אַ לענגערע דיסקוסיע האָט אויך אַרויסגערופען די פראַגע וועגען דעם וואָיעוואודשאַפט-שטייער, וועלכער איז ענטגילטיג אָבגעשאַפט געוואָרען נאָך אין 1925.

דאָס פינאַנץ מיניסטעריום האָט פייערליך פערזיכערט, אַז עס וועט זעהר ליבעראַל זיך בעציהען צו די פערלעגענע וואָיעוואודשאַפט-שטייערען פון די יאָהרען 1923 און 1924. די שטייער-אַמטען רעכענען זיך זעהר ווענינ מיט די פערזיכערונגען פונ'ם פינאַנץ-מיניסטעריום און מאָהנען מיט דער גרעסטער ענערגיע אויף די פערלעגענע שטייערן. ביז איצט האָט דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום ערלייכטערט דעם וואָיעוואודשאַפט-שטייער פאַר איינצעלנע פערזאָנען אויף אינדיווידועלע ביטעס.

כאַראַקטעריסטישע פּרטים זענען דערצעהלט געוואָרען וועגען די שיקאַנעס, וואָס די קאָנצעסיאָנערען אין דער פּראָווינץ האָבען אויסצושטעהן פון די פינאַנץ-קאַמערן אין די קרייזען.

צום סוף פון דער זיצונג זענען אָנגענומען געוואָרען די פאָלגענדע בעשלוסען:

1) פאָדערן, אַז דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום זאָל אַרויסגעבען אַ פעראָרדנונג דאָס די שטייער-אַמטען זאָלען אָנערקענען די אַקציז-ביכער אַלס גענוגענדען מאַטעריאַל ביים אויסמעסטען דעם אומזאַץ-שטייער און ביי די קאָנצעסיאָנערען און רעסטאָראַטאָרען זאָל מען פאָדערן אומזאַץ-שטייער פון דער פּראָוויזיע, וואָס זיי בעקומען ביים מלוכה-מאָנאָפּאָל;

2) די פערוואַלטונג זאָל אָנגעהמען ענערגישע שריט, כדי אויסצופּועל'ן ביי דער רעגירונג אַ פערלענגערונג פון די קאָנצעסיעס נאָכ'ן 1. יולי.

3) פאָדערן פון פינאַנץ-מיניסטעריום אַ פעראָרדנונג, אַז די פינאַנץ-קאַמערן זאָלען איינלאַדען פאַרשטעהער פון די קאָנצעסיאָנערען אויף אַזעלכע זיצונגען, וואו עס ווערען בעטראַכט פראַגען, וואָס זענען נוגע די קאָנצעסיאָנערען.

4) צוזאַמענרופען אַ רייה צוזאַמענפאָהרען פון די קאָנצעסיאָנערען אין דער פּראָווינץ, כדי זיך ענגער צו אָרגאַניזירען און מיט געמיינזאַמע כחות פערטיידיגען די אייגענע אינטערעסען.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20.

לעצטע 5 געזעגנונגס-פאָרשטעלונגען
פון די בעליבטע לאָדזער אַרטיסטען הנה לערנער און דוד זיידערמאַן

פרייטאָג, דעם 27-טען אַפּריל, 9 אין אָוועגד
צו ביליגע פרייזען
סיידי, וואו קריכסטו
אָפּערעטע אין 3 אַקטען פון ליליען, מוזיק פון רומשינסקי. הויפּט-ראָלען: „סיידי“—ה. לערנער; „ריטשמאַנד“—דוד זיידערמאַן.

שבת, 3.30 נאָכמיטאָג צו ביליגע פרייזען
„די ליבע אין מאַי“
אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון סיגעל. הויפּט-ראָלען: „פּערעלע“—הנה לערנער; „בנימין“—ד. זיידערמאַן.

שבת, דעם 28-טען, 9 אָוועגד צום 1. מאָל אין דעם סעזאָן די פרעהליכע, שענע קאָם. אָפּערעטע
די יודישע נשמה
אין 5 אַקטען פון מער. הויפּט-ראָלען: „ליגנער-מאַן“—ה. לערנער; „אַביאַלאַ“—ד. זיידערמאַן

זונטאָג, דעם 29-טען אַפּריל, 9 אין אָוועגד
צו ביליגע פרייזען
רומענישע חתונה
אין 3 אַקטען פון שור. הויפּט-ראָלען: דבורה—ה. לערנער; ישראל—ד. זיידערמאַן.

מאָנטאָג, דעם 30-טען, 9 אָוו. לעצטע פאָרשטעלונג פון די גאַסטראָלערען הנה לערנער און דוד זיידערמאַן
צו פּאָפּולערע פרייזען פון 1 ביז 2.50
די יודישע שיקסע
אין 3 אַקטען פון שטיינבערג. הויפּט-ראָלען: פּאַליאַשקע—לערנער; בערל—זיידערמאַן
צום שלוס: אַ קאָנצערט-אָפּטיילונג,
אויסגעפ. דורך ה. לערנער און ד. זיידערמאַן.
10 שלאַגער-נומערן, ווי: נאַטאַשאַ, שמיין, שמיין, אַ הון אויף שבת, לאָזען, מאַמע-טאַטע, אויסגעצפּירט, יערקי, משוגעם זיך צו ביר, זי סיר מוהל גאַטצעניג, גיט מיר די מיידל ך פון אמאָל, אַ יודיש יונגעל.

ס'נעהמען אַנטייל פּ ר י ע ן: בעזמאַן, זעווקינאַ, מאַכאַראָווסקאַ, פּאָדערמאַן. מ ע נ ע ר: אַריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי, צווייליך. מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן. טענץ איינשטודירט פון טאַנץ-מייסטער ב. לייבאָוויטש. עדמינ.: א. בעזמאַן. ביהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי. בילעטען אין פילהאַרמ.-קאַסע.

לאָדז. 26 אַפּריל 1928.

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 26 אַפּריל 1928

ווַעד־געשרייען

און דאָס לאַכען מיט יאַשטשערקעס.

עס קומט אויס, אַז אַן׳אויסערליכע קרענק, אַ הויט־חולאת, וואָס איז אַריינגעטריבען געוואָרען דורך באַבסקע רפואות אין דער טיף פון קערפּער אַריין, אין אינגעווייד, און דער גאַנצער אָרגאַניזם קאָרטשעט זיך פאַר אינערליכע יסורים...

דער לאַזונג פון סאַנאַציע, פון געזונד מאַכען אונזערע ווירטשאַפטליכע פערהעלטענישען, פון שאַפען אַ פּאָזיטיווען מלוכה־בודזשעט האָט — דאָס זעהט מען איצט בולט — נישט גערעכטפערטיגט די האָפענונג, וואָס מען האָט אויף איהם געלייגט.

שטאַרק און ענערגיש איז געווען דער גוטער ווילען פון אַרויסטרייבען דעם הפקר׳דיגען דלות, דעם אָרימאַן פון דער פּוילישער ווירטשאַפט, און אָט טאַקי די איבערגעטריבענע ענערגיע און קראַפט, מיט וועלכער די חולאת ווערט געהיילט, טרייבט אַריין דעם קבצן, דעם עני ואביון אינעווייניג, און שטעלט אַוועק דאָס סוחר׳טום פאַר אַ תהום, פאַר אויסגאַנגסלאָזיגקייט.

דאָס פּנים פון דער וואַליוטע טאָר נישט געענדערט ווערען, די וואָג פון זלאָטי דאַרף נישט ווערען געמינערט — פרעסט די שטייער־שרויף, קוועטשט אַרויס דעם מאַרך פון די ביינער, און מיט אַ שווערען העשען, מיט אַ נשמה־פּאָכעניש טראָגען זיך די ווַעד־געשרייען פונ׳ם סוחר׳טום — ספּעציעל פון דעם יודישען — פון עק לאַנד ביז עק לאַנד.

מיר ווערען דערדריקט און דערשטיקט! ראַטעוועט! — אָט דאָס איז דער תמצית פון די ווַעד־געשרייען — און עס בעקומט זיך דער איינדרוק, ווי פון אַ שׂרפה; מען איז פערשפּאַרט אין דעם ברענענדיגען בנין, און מען קען נישט אַרויס.

בימי גראַבסקי, אַז יודען האָבען געשריגען געוואַלד — האָט מען דערויף קיין אַכט נישט געלייגט: עס שאַרט נישט! מ׳קאָן נאָך דריקען! אַז ס׳איז דאָ כוח צו שרייען, איז נאָך מסתם דאָ גענוג כוח צו צאָהלען! מ׳קאָן נאָך און נאָך פּרעסען.

האָט מען געפּרעסט, און יודען האָבען געיאָמערט.

שפּעטער האָט מען אָנגעהויבען צו לאַכען... און יודען אַליין האָבען אויף זיך מלמד־זכות געווען:

— ע׳, אַז דער סעקוועסטראַטאָר קומט, און דער יוד לאַכט, איז שוין גאָר נישט גוט! אַ סימן, אַז ביי דעם יודען איז שוין נישטאָ וואָס צו נעהמען!

איצט — ערב דעם יאָהר 2 פון דער סאַנאַטאָרישער צייט־רעכנונג טראָגען זיך ווידער די ווַעד־געשרייען פון די סוחרים־פעראיינען.

ס׳איז אַ בהלה, אַן׳אימה. אַ פּאַניק, און מען מאַכט אסיפות, מ׳נעהמט אָן רעזאָלוציעס, מ׳שרייבט מעמאָריאַלען, און שיקט דעלעגאַציעס —

דאָס פּנים איז גלאַט, אויסגעהיילט. פאַר דער אויסערן־וועלט קנייפּט מען זיך אין די באַקען, אַז די פאַרב זאָל שטיין

דערווייל איז די קרענק אַריינגעטריבען אינעווייניג, מאַטערט זיך פאַר יסורים, און שלעבט מעט זיין, אויב מ׳וועט שוין ווידער דאַרפען אָנהויבען צו לאַכען!..

מן.

—:o:—

3 יודישע ראַטמענער אין שטאָט־ראַט פון מאָנטרעאַל.

מאָנטרעאַל. (י.ט.א.) בעת די וואַהלען צום היגען שטאָט־ראַט זענען אויסגעוועהלט געוואָרען אויך 3 יודישע ראַטמענער. איינער פון די אויסגעוועהלטע יודישע ראַטמענער יוליוס לעווין איז געווען פריהער בירגערמייסטער פון מאָנטרעאַל. 2 אַנדערע יודישע קאַנדידאַטען זענען בעת די לעצטע שטאָט־ראַט־וואַהלען דורכגעפאַלען.

יוגאָסלאַווישער מלוכה־בודזשעט פאַר די יודישע רעליגיעזע בעדערפעניסען.

בעלגראַד. (י.ט.א.) לויט דעם רעגירונגס־פּראָיעקט פון יוגאָסלאַווישען בילדונגס־מיניסטעריום פאַלט אויס אויף דער בעפרידיגונג פון די רעליגיעזע בעדערפענישען פון יעדען פּראַוואָסלאַווער בירגער 9׳66 דינאַר, פון יעדען קאַטוילישען בירגער 6׳88 פון וואַנגעלישען 5׳25, פו יעדען מוזלמענישען 14׳23 און פון יעדען יודישען בירגער 17׳64 דינאַר. אַזוי אַרום קומט אויס, אַז די רעליגיעזע בעדערפענישען פון די יודישע בירגער ווערען פערהעלטנישמעסיג בעפרידיגט אין אַ גרעסערער מאָס ווי ביי אַנדערע בירגער.

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אוירען־, נאָז־, האַלז־ און לונגען־קראַנקה.

קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.

שפּרעכשטונדען פון; 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן און לאַבאָראַטאָריע. פון 17 פון 10—11 און פון 2—3

קאָן פאַרקומען איז פּוילען אַן׳ערדציטערניש?

וואָס עס מיינען וועגען דעם פּוילישע געלעהרטע.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער בעאונרוהיגונג, וואָס הערשט איצט צוליב די ערד־ציטערנישען, וועלכע קומען פאָר אויף פערשידענע פּונקטען אַרום דעם מיטעל־לענדישען ים און מיט די השערות פון די צייטונגען, אַז אַ כוואַליע פון ערד־ציטערנישען דערנעהנטערט זיך קיין פּוילען" איז אינטערעסאַנט צו הערען, וואָס עס זאָגען וועגען דעם מאַסגעבענדע פּוילישע געלעהרטע.

פּראָפעסאָר דר. אַרטקאָווסקי פון לעמבערגער אוניווערזיטעט לאַכט אויס די בבא־מעשיות, וואָס ווערען פערשפּרייט דורך די טאָג־צייטונגען, וועלכע בעפרידיגען זיך נישט מיט דעם בעשרייבען פון דעם, וואָס עס איז שוין געשעהען, נור זאָגען נבואות אויף דער צוקונפט.

„וועגען דעם אויב עס וועט זיין אַ ערד־ציטערניש אין פּוילען קאָן איך נאַרנישט פאָראויסזאָגען — ערקלערט פּראָפעסאָר אַרטקאָווסקי — ליידער איז נאָך נישט ערפונדען געוואָרען אַזאַ אַפּאַראַט וואָס זאָל קאָנען ערד־ציטערנישען „פאָראויסזאָגען". מיר פערמאָגען בלויז אַ „סעיסמאָגראַף", אַזאַ אַפּאַראַט, וואָס נאָטירט די ערד־ציטערנישען, וועלכע קומען פאָר אין אַ געוויסער, נישט צו ווייטער שטעלע פון דעם אַפּאַראַט. אין לעמבערג געפינט זיך אַזאַ אַפּאַראַט, צוזאַמען מיט דעם אסטראָנאָמישען אָבסערוואַטאָריום אויף דער פּאָליטעכניק, און דאָרט קענט איהר עווענטועל בעקומען ידיעות וועגען דער ערשיטערונג, וואָס האָט זיך געלאָזט פיהלען אין לעמבערג בשעת דער ערד־ציטערניש אין בולגאַריען, וואָס איז פאָרגעקומען יענע וואָך.

אויך דאָס פערקינפען פון דעם קאַלטען ווינטער, וואָס מיר האָבען דעם פריהלינג מיט דער „כוואַליע פון ערד־ציטערנישען" האָט לויט פּראָפעסאָר אַרטקאָווסקי, קיין שום וויסענשאַפטליכען יסוד נישט אינטערעסאַנט וואָלט נור געווען אַרומצורעדען די ענדערונגען פון אונזער קלימא אין צוזאַמענהאַנג מיט אַ רייהע אַנדערע סבות, און פּראָפעסאָר אַרטקאָווסקי זאָגט עס צו צו טון ביי אַן׳ אַנדערער געלעגענהייט.

דר. רעסנער, אַדיונקט פון דעם אַסטראָנאָמישען אָבסערוואַטאָריום אויף דעם לעמבערגער פּאָליטעכניקום שטעלט זיך אָב גענויער אויף דער פראַגע פון ערד־ציטערנישען בכלל.

אויף דער גאַנצער וועלט זענען פערהאַן עטליכע צענטערען פון ערד־ציטערנישען. אַלע אַרום ימים אָדער אָקעאַנען. אַזוי למשל יאַפּאַן, דאָס קאַליפאָרנישע ברעג־געביט, די לענדער אַרום מיטעל־לענדישע ים, אַ סך וועלטענער קומען פאָר ערשיטערונגען ביים מזרח־ברעג פון דעם אַטלאַנטישען אָקעאַן. אַ פּאָר מאָל זענען שוין פאָרגעקומען ערשיטערונגען אויף דע צפון־ברעג געביט פון דעם שוואַרצען ים. אַזוי האָט די ערד־ציטערניש, וואָס האָט זיך געלאָזט פיהלען ביי אונז אין יאָהר 1908, געהאַט איהר צענטרום אין בוקאָווינא. פערהאַן ווידער לענדער, אין וועלכע עס איז נאָך קיינמאָל קיין ערד־ציטערניש נישט פאָרגעקומען, אַזעלכע לענדער געפונען זיך קודם כל אין אַפריקא, וואָס איז די רוהיגסטע און זיכערסטע אין דעם פּרט פון אַלע וועלט טיילען.

פערהעלטנישמעסיג רוהיג און זיכער זענען אויך די לענדער פון צפון־ און מיטעל־איירָאָפּא. אויב עס קומען דאָ פאָר דערשיטערונגען פון דער ערד־אויבערפלאַך, וואָס לאָזען זיך פיהלען אַפילו אָהן אַ אַפּאַראַט (עס דערגעהט דאָך אַמאָל דערצו, אַז עס וואַרפט אַרויס מענשען פון די בעטען) דאַן מוז מען וויסען, אַז דאָס זענען נישט קיין איינענטליכע ערד־ציטערנישען, נור אָפּקלאַנגען פון ציטערנישען, וואָס קומען פאָר אין אַנדערע לענדער און טראָגען זיך איבער אַלס כוואַליעס איבער די ערד־שיכטען.

אויף דעם דאָזיגען צוגעהען זיך פון די אונטעראירדישע כוואַליעס שטיצט זיך דער מעכאַניזם פון דעם אַפּאַראַט צו נאָטירען די ערד־ציטערנישען, אָדער סעיסמאָגראַף. אין דער ערד איז איינגעגראָבען אַ וואַלץ, וואָס איז פערבונדען מיט אַ זעהר פיין קאָנסטרואירטען פענדעל, וועלכער בעוועגט זיך בשעת דעם לייכטעסטען איבערזיקען פון די ערד־שיכטען, ווען עס געהט דורך זיי אַ ציטער־כוואַליע. יעדער ריהר ווערט אַריבערגעטראָגען אויף אַ אויטאָמאַטישען שרייב־אַפּאַראַט — אַ שוואַרץ בערויכערטער וואַלץ, וואָס דרעהט זיך דורך גלייכמעסיג אַרום זיין אַקס יעדע שעה. נעבען דעם וואַלץ געפינט זיך אַ לייכטע פען, וואָס בעריהרט לייכט דעם וואַלץ און קריצט אויף איהם אַ שטראָך.

איז די ערד רוהיג, איז דער ווייסער שטראָך אויף דע בערויכערטען וואַלץ גאַנץ גלייך. קומט אָבער פאָר אַ וואָסער ס׳איז צוזאַמענפּרעסען פון די ערד־שיכטען, דאַן הויבט די פען אָן צו טאַנצען און דער שטראָך וואָס זי צייכענט ווערט קרים און געבראָכען וואָס גרעסער די זיגזאַקען פון דער פען אַלץ שטאַרקער איז געווען די ערשיטערונג.

וועגען דער ערשיטערונג וואָס האָט זיך געלאָזט פיהלען דעם 18־טען אַפּריל, נאָך דער ערד־ציטערניש אין בולגאַריען (די כוואַליע קומט אָן ערשט אין אַ געוויסער צייט נאָך דער צענטראַלער ערשיטערונג), דערצעהלט דר. רעסנער, אַז זי איז געווען זעהר שטאַרק. עס זענען פערשריבען געוואָרען קודם אַ פּאָר זעהר הויכע זיגזאַגען און דאַן איז די פען מיט אַמאָל איינגעצען אַראָבגעריסען געוואָרען. דאָס לאָזט זיך ערקלערען דערמיט, וואָס בולגאַריען געפונט זיך פערהעלטנישמעסיג נאָהנט פון לעמבערג.

— און וואָס וועט זיין ווייטער?

אויך דר. רעסנער לאַכט פון אַזאַ שאלה — איך קאָן קיין נביאות נישט זאָגען. לויט יעדער וויסענשאַפטליכער וואַהרשיינליכקייט וועט אין אונזערע צייטען אין פּוילען קיין שום ערנסטע ערד־ציטערניש נישט פאָרקומען.

די „יודישע רעפּובליק" אין רוסלאַנד.

אַ ברודער פון פּראָפ. חיים ווייצמאַן אַלס איינער פון איהר גרונדלעגער.

ד״ר שמואל ווייצמאַן, אַ ברודער פון דעם ד״ר חיים ווייצמאַן, אַן׳אומפּאַרטייאישער פּלל מוער, וועמען דער קאָמיטעט צו בעזעצען יודען אויף ערד („קאָמזעט") האָט בעשלאָסען צו קאָמאַנדירען אַלס אינזשענער אין בירא־בידזשאַן צוזאַגרייטען דעם וועג פאַר די ערשטע יודישע איינוואַנדערער, דערצעהלט אָט וואָס וועגען די געפּלאַנטע ערשטע שריט צו דעם „יודישען לאַנד" אויפ׳ן ווייטען מורח:

„קיין פיינעלעך אין בוים דאַרף מען זיך נישט לייגען. קיין בולקעס אויף די ביימער וואַקסען נישט דאָרטען. קודם־כל וואַרפט זיך גלייך אין די אויגען, אַז פון בעררישעוו, פּאַ־אָליע וכדומה יודישע ישובים ביז בירא־בידזשאַן איז אַ שטיקעל מהלך פון אַ וועלכע 9 טויזענד ווערסט".

אָבער אין הויך געגומען, מיינט ה׳ ש. ווייצמאַן, איז עס דוקא אַ מעלה. „קאָלאָניזירען אַ ניי לאַנד דאַרפען מענשען געגרדטע, פעסטע, דרייסטע, ענטשלאָסענע, וואָס האָבען איינמאָל פאַר אַלעמאָל בעשלאָסען אָנהויבען אַ ניי לעבען, פערברענענדיג הינטער זיך אַלע בריקען.

אָבער אַ־אַ מין ווייטער מהלך, מיינט ש׳ ווייצמאַן לייגט אַרויף געוויסע פעראַנטוואָרטליכקייט מען אויף דער סאָוויעטישער געזעלשאַפטליכקייט, און דער עיקר — אויף אַלע געזעצדישע אָרגאַניזאַציעס פון דניעפּר און דניעסטר ביז אַמור, צו פערגרינגערען דעם „גלגול הדרך" און בעצייטענס אויסבויען אויף דעם גאַנצען שטח פון די 9 טויזענד וויאָרסט נעצען פון שפּייז־פּונקטען, הייל־אַנשטאַלטען און קולטור־נעסטען.

די מורא, אַז צוליב אַזאַ ווייטקייט וועלען די נויטבעדערפטיגע יודען נישט פאָהרען, איז לחלוטין פאַלש. מען וועט פאָהרען און נישט צוליב מצוה (דאָס פאָהרען לשם מצוה איז קיין גראָשען נישט ווערט), נאָר מען וועט פאָהרען צוליב די שווערע עקאָנאָמישע בעדינגונגען; דער פריוואַטער האַנדעל, וואָס גוסס׳ט, די קאָאָפּעראַציע און מלוכה־האַנדעל, וואָס מאַרשירען זיגרייך פאָר־אויס — דאָס אַלץ צווינגט דעם לופט־מענשען אויפהערען זיך אַרומצודרעהען אין דעם „עולם התהו", און זיך נעהמען פאַר פּראָדוקטיווער אַרבייט.

אַז די דאָזיגע ווערמער ווייצמאַנ׳ס זענען נישט קיין השערות און פאַנטאַזיעס, ווייזען אונז הונדערטער און הונדערטער רעזאָלוציעס פון אַלע טיילען סאָוויעט־רוסלאַנד׳ס, וואו די יודישע בעפעלקערונג דריקט אויס נישט נאָר איהר צופרידענקייט מיט די נייע קאָלאָניזיר־מעגליכקייטען, נאָר אויך די גרייטקייט צו זיין די פּיאָנערען פון דער דאָזיגער אונטערנעהמונג.

עס זענען שוין דאָ הונדערטער און הונדערטער בעלנים אויף צו פאָהרען קיין בירא־בידזשאַן, און אין דער יודיש־סאָוויעטישער פּרעסע קומט שוין פאָר אַ שטרייט וועגען דעם, ווער איז בילכער צו פאָהרען אַהין?

איינינע מיינען, אַז מען דאַרף אַהין שיקען צוערשט די יוגענד, וואָס פערמאָגט אין זיך מעהר אידעאַליזם און, אַגב, אויך מעהר פיזישע קראַפט; אַנדערע מיינען, אַז מען מוז שוין פון אָנהויב אָן שיקען אַהין גאַנצע משפּחות, וואָס זאָלען איינמאָל פאַר אַלע מאָל איבערגעהן מעבדות לחירות.

ש. ווייצמאַן מיינט אָבער, אַז פון אַלע שטאַנדפּונקטען איז גלייכער, אַז אָט די ערשטע קאָלאָניזיר־אַרבייט (בויען אייזענבאַהן־וועגען, הייזער, אויפהויבען דעם באָדען, און נאָך און נאָך), זאָלען אָפּטון יודישע יונגעלייט, וואָס אויב זיי וועלע נאָכדעם וועלען פערבלייבען דאָרטען אויף ערד, וועלען זיי קאָנען פערבלייבען, און אויב נישט — וועלען זיי פאָהרען צוריק אַ היים.

שטעלט זיך איצטער די צווייטע, נישט ווינציגער וויכטיגע פראַגע: וואו וועט מען נעהמען די נויטיגע געלד־מיטלען פאַר אַזאַ קאָלאָסאַלער אונטערנעהמונג

נאָר כדי צו בעקומען דעם ענטפער אויף אָט דער פראַגע, איז כדאַי צו בעקענען זיך פריהער מיט דער סמעטע פון די ערשטע וויכטיגע אויסגאַבען אויף דעם ענין.

לויט די חשבונות פונ׳ם ה׳ ש. ווייצמאַן, דאַרף יעדע נייע ווירטשאַפט קאָסטען נישט ווינציגער פון צוויי טויזענד רובל, ד. ה. איבער טויזענד דאָלאַר.

די דאָזיגע סומע. פערטיילט זיך ווי:

בוי־קאָסטען	500 רובל
איינקויפען פערד	300 „
איינקויפען פיה	300 „
טויטער אינווענטאַר	300 „
זריעה	100 „
קלענערע אויסגאַבען	50 „
צוגרייטונגס־אַרבייט	450 „
צוזאַמען	2000 רובל

די 450 רובל אויף דער צוגרייטונגס־אַרבייט, ווי מעליאָריזאַציע, מאַכען וועגען, גראָבען ברונימער, אויפהויבען פינף דעסיאַטין באָדען און גרייט מאַכען צום פערזייהען, וועלען געגעבען ווערען צו די איבערוואַנדערער אויף נישט אומצוקעהרען, ד. ה. אַז די אַלע הוצאות נעהמט אויף זיך דער „געזערד".

די איבעריגע 1,550 רובל ווערען געגעבען צום איבערוואַנדערער בתורת הלואה, וועלכע ער וועט דאַרפען מיט דער צייט אויסצאָהלען.

אַזוי אַרום וועלען אין די ערשטע פינף יאָהר, אין משך פון וועלכע מען האָט בדעה צו בעזעצען צעהן טויזענד פאַמיליעס, נויטיג זיין ביז איבער 20 מיליאָן רובל, וועלכע מען האָפט צו בעקומען פון דעם מלוכה־בודזשעט, פון די בענק, ווי אויך פון די פערשידענע געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס.

אמת, די געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס, וואָס מחוץ לרוסלאַנד, און דער עיקר — דער „דזשאָינט", האַלטען זיך פאָרלויפיג אָפּ פון דער אונטערנעהמונג אויפ׳ן ווייטען מורח, ווייל זיי האָבען נאָך גענוג צו טון ביי דער קאָלאָניזאַציע אין קרים, אוקראַינע און ווייס־רוסלאַנד, וואו די אַרבייט האַלט נאָך אין איין פערברייטערען זיך, אָבער דער פּראָפעסאָר ג. ברוק, דער ענטדעקער, קאָן מען זאָגען, פון בירא־בידזשאַן, פערזיכערט אַז:

„נאָך די ערשטע געלונגענע אַרבייטען, וואָס וועלען דערווייזען, אַז דאָס אָרט איז גוט פאַר יודישער קאָלאָניזאַציע, רעכענען מיר, אַז די אויסלענדישע אָרגאַניזאַציעס וועלען אויך צושטעהן צו דער פינאַנסירונג פון דער דאָרטיגער קאָלאָניזאַציע.

„אויב דאָס זאָל נישט פאָרקומען", בערוהיגט פּראָפ. ברוק, „וועט איבער דעם די איבערוואַנדערונג זיך נישט אָפּשטעלען — זי וועט נאָר געהן מיט אַ לאַנגזאַמען טעמפּ".

נאָר אויב זי זאָל געהן מיט אַ „לאַנגזאַמערען טעמפּ", קאָן דאָן פּאַסירען, אַז דעם דאָזיגען ראַיאָן, זאָלען פערכאַפּען אַנדערע, נישט־יודישע איבערוואַנדערער, וואָס נויטיגען זיך אויך אין ערד?

אויף דעם ענטפערט פּראָפ. ברוק, אַז דעם ראַיאָן בירא־בידזשאַן האָט מען אויסגעטיילט אויסשליסליך פאַר דעם „קאָמערד", אַז בלויז דער „קאָמערד" קאָן אַרויסגעבען אָרדערס אויף בעזעצען זיך דאָרטען.

און איצטער וועלען מיר זיך ווידער אומקעהרען צום ה׳ ש. ווייצמאַן, און אויסהערען, ווי ער שטעלט זיך פאָר די אַרבייט פאַר די קומענדע דריי יאָהר.

אין משך פונ׳ם זומער 1928 וועט מען צוגרייטען טויזענד נחלאות אויף דעם יאָהר 1929 און אויספאָרשען צוויי טויזענד נחלאות אויף דעם יאָהר 1930.

אין יוני־יולי פון הייַנטיגען יאָהר וועט מען שיקען אַהין מרגלים („כאָדאָקעס"), כדי זיי זאָלען נאָך בעווייזען זומער־צייט אומקעהרען זיך און זיך צוגרייטען צום פריהלינג 1929 אַרויסצופאָהרען שוין מיט אַלעמען אויף צו בעזעצען זיך.

דער אינסטיטוט פון מרגלים, מיט וועלכען מען וויל אָנהויבען, איז זעהר וויכטיג, ווייל ווען די אויסקוקערס וועלען זיך אומקעהרען אין די אַלטע היימען און איבערגעבען בעשיינפערליך דאָס אַלץ, וואָס זיי האָבען דאָרטען געזעהן און געהערט, וועט עס אויף דער יודישער בעפעלקערונג מאַכען געוויס אַ סך אַ שטאַרקערען איינדרוק, איידער די אָפיציעלע בעריכטען און סטאַטיסטיקעס, וואָס מען האָט בעקומען דורך דער וויסענשאַפטליכער עקספּעדיציע.

אָט דאָס זענען די ערשטע רעאַלע און „פּראַקטישע" שריט, וואָס ווערען געמאַכט און געהען געמאַכט ווערען מצד דער סאָוויעט־רעגירונג און „געזערד" לטובת דער קאָלאָניזאַציע אויף דעם ווייטען מזרח.

ד. טש.

לאדז

26 אפריל 1928

דאס לאדזער לעבען

לאדז

26 אפריל 1928

26 דאנערשטאג ו אייר תרפ"ח	אפריל זון-אויפגאנג 5.48 זון-אונטערגאנג 5.45 רעגן פון

שטאט-ראט.

(ס) די שטאט-ראט זיצונג, וועלכע האט געזאלט נעכטען פארקומען איז צוליב דער אפּוזיציע פון פרעז. זשעמיענצקי און וויצע-פּרעזידענט וויעלינסקי אין לאדז — אפּגעלעגט געוואָרען אויף הייַנט

אויפ'ן טאג-אָרדנונג פון דער זיצונג געפינט זיך די דעבאטע איבער'ן שטאט-ביודזשעט אויפ'ן יאהר 1928–29.

3-טען מאי-פייערונג.

לויט דער איניציאטיווע פון פּרעזידיום פון שטאָדט-ראט איז דעם 23. אפּריל פאָרגעקומען א קאָנפערענץ וועגען אָרגאַניזירען די פייערונג פון 3-טען מאי.

עס איז געבילדעט געוואָרען אַן אויספיהר-קאָמיטעט, אין וועלכען עס זענען אריינגעגאנגען: וויזיטאָר טשאפּשינסקי, פּרעזעס האלצגרעבער, רעד. קאָזשמיערטשאַק, אינספּעקטאָר ניעדזשעלסקי, דיר. רונדאָ, סטאראָסטא סטושעמינסקי, פּולק וואליצקי און וויצע-פּרעזעס וואלטשינסקי.

דער קאָמיטעט האט שוין אויסגעאַרבייט דעם פּראָגראַם פון דער פייערונג.

דער יום-טוב וועט זיך אָנהויבען דעם 2. מאי אין אָוועגד מיט א קאפּשטיק איבער די גאַסען אויסגעפיהרט דורך די מיליטערישע, פּאָליציייאישע און פייערלעשער-אָרקעסטערס.

צום 3. מאי אינדערפריה — גאָטעס-דינסטען אין אלע קאָשטשאָלען און געבעט - הייזער, מיט'ן אנטייל פון דער שול-יוגענד.

12 א זייגער א דעפילאַדע פון מיליטער, פּאָליציי, פייערלעשער, אלע מיליטער-פאָרבערייטונגס-אָרגאַניזאַציעס, שול-יוגענד, געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס א. ד. גל.

שפּעטער אומזיסטע פאָרשטעלונגען אין די קינאָ'ס, ספּאָרט-שפּילען, קאָנצערטען א. ד. גל.

אין אָוועגד אַן'אומזיסטע פאָרשטעלונג אין שטעדטישען טעאַטער.

וועגען מיליטער-דינסט פאר אַבסאָל-וועגטען פון מיטעל-שולען.

(ב) דאָס שול-קוראַטאָריום האט דערהאַלטען א צירקולאָר פון קריגס-מיניסטעריום וועגען דעם מיליטער-דינסט פאר אַבסאָלווענטען פון מיטעל-שולען

דאָס מיניסטעריום וויזט אָן, אז פאר דער יוגענד איז נוצליכער צו געהען אין מיליטער, נאָך איידער זי טרעט אריין אין אוניווערזיטעט, ווייל די צייט פון מיליטער-דינסט, פאר פּריוויליגע, איז פיל קלענער ווי געוועהנליך.

מען רייסט זיך אויף סעזאָן-ארבייט.

(ב) נעכטען זענען ווידער א גרופּע נישט-אַנגאַזשירטע ארבייטער געקומען אויפ'ן קאָנסטאַנטינער פּאָלעסיע און אליין צוגעטרעטען צו דער ארבייט.

דער מאַגיסטראַט האט בעשלאָסען נישט אָנצונעהמען אַקעגען די דאָזיגע ארבייטער קיין פּאָליצייאיש-רעפּרעסיווע מיטלען, נאָר זיי ווילען פאר זייער ארבייט אונבעדינגט נישט בעקומען בעצאָהלט.

פערד-קאָנטראָלעס.

פרייטאג דעם 27. אפּריל 8 א זייגער אינדערפריה (פּלאַץ אויפ'ן רוג נארוטאָוויטש און טראַמוואַיאָווע-גאַס) דאַרפען ברענגען צו פיהרען די פערד, די פערד-בעזיצער, וועלכע וואוינען אין דריטען פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט און וואָס זייערע פאַמיליען-נעמען הויבען זיך אָן אויף די אותיות I, J, Ka ביז Ki.

געדרוקטע רעקורסען זענען נישט גילטיג.

(אב) כדי אויסצומיידען אונאַנגענעהמע קאָנסעקווענצען צוליב דעם אָפּגעבען געדרוקטע רעקורסען וועגען שטייערען, מאַכט די לאָדזער פינאַנץ-קאַמער אויפמערקזאַם, אז די דאָזיגע געדרוקטע רעקורסען ווערען, אלס נישט זאַכליכע, אונבעדינגט אָפּגעוואָרפען ווערען.

נייער פאָהר-פּלאַן
פון פאַביאַניצער טראַמוואַי.

פונ'ם 1. מאי 1928 וועלען די צופאָהר-טראַמוואַיען אויף דער ליניע לאָדז—פאַביאַניץ קורסירען אלע 2 מינוט; דערביי ווערט דער ערשטער וואַגאָן פערלאָזען לאָדז 6.20 דער לעצטער 21.40.

די אָוועגד עקסטרא-צוגען געהען אָפּ 22,30 און 24,10.

בעמערקונג: דער טראַמוואַי, וועלכער געהט אַרויס פון לאָדז 24,10 פאָהרט צו אין פאַביאַניץ נאָר ביז'ן פאַביאַניצער מאַגיסטראַט.

פון פאַביאַניץ געהט דער ערשטער וואַגאָן אַרויס 6,10 אויך יעדער 20 מינוט.

רער אָוועגד עקסטרא-צוג געהט אָפּ 23.30.

גלייכצייטיג ווערען אין פאַביאַניץ איינגעפיהרט פאר די אָרטיגע איינוואוינער אין שטאָט טראַמוואַיען פונ'ם פערקעהר ביז צום וואָקזאל P. K. P.

קויהלען-פערטיילונג פון קהלה.

די לאָדזער יודישע קהלה האט שוין פערענדיגט די קויהלען-פערטיילונג. די לעצטע קויהלען-טאַלאָנען פאר די, וועלכע האבען אריינגעטראָגען אַנקלאַגעס, זענען נעכטען אַרויסגעגעבען געוואָרען.

די קויהלען - טאַלאָנען זענען גילטיג נאָך 1 וואָך צייט. נאָך דער צייט פערלירען זיי זייער גילטיגקייט.

קהלה-עטאַט.

די קהלה-פערוואַלטונג פערנעהמט זיך ענערגיש מיט'ן איינציהען דעם קהלה-עטאַט פאר'ן יאָהר 1926. אלע רעקורסען זענען שוין ערלעדיגט געוואָרען און די דעציזיעס דאַרפען אָנגענומען ווערען אין קהלה-קאַנצעלאַריע.

די אנפאלער אויפ'ן פּאָליציאַנט קאַפּאַניאַ נאָך נישט געכאַפּט.

דער געזונד-צושטאַנד פון פּאָליציאַנט יאַן קאַפּאַניאַ, וועלכער איז פערוואונדעט געוואָרען דורך די באַנדיטען אויף בזשעזשינער גאַס, איז וואָס אַמאָל ערגער. ביידע פיס ביי איהם זענען פאַראַליזירט. מען האַלט איהם אויף מיט מאָרפין איינשפּריצונגען.

די אויספאָרשונג צו געפינען די פערברעכער האט דערוויילע נישט געגעבען קיין קאָנקרעטע פאַלגען.

די פּאָליציי-קאָמענדע פון שטאָט לאָדז האט נעכטען בעשטימט א בעלוינונג פון 1500 זלאָטיס, פאר אָנווייזען אויף די פערברעכער.

קאָנטראָלע פון אינטעלעקטועלע ארבייטסלאָזע.

(אב) דעם 1. מאי הויבט זיך אָן די קאָנטראָלע פון אלע אינטעלעקטועלע ארבייטסלאָזע, וועלכע געניסען פון דער דרינגענדער רעגירונגס-אונטערשטיצונג. דעם 1. מאי דאַרפען זיך איבעררעגיסטרירען די לעגיטימאַציעס פון 1 ביז 400, דעם 2. מאי פון 401 ביז 800, דעם 3. מאי פון 801 ביז 1200, 4. מאי פון 1201 ביז 1600, 5. מאי פון 1601 ביז'ן סוף.

דאָס נישט מעלדען זיך צו דער קאָנטראָלע אין דעם בעשטימטען טערמין אָהן בעגרינדעטען מאָטיוו ברענגט צום פערלירען דאָס רעכט אויף אונטערשטיצונג.

לאָקאַטאָר און סובלאָקאַטאָרקע.
דערלאַנגט מיט אַ האַק.

אויף גראָסמאַן-גאַס 6 האט נעכטען אויסגעבראָכען א קריגעריי, צווישען לאָקאַטאָר אַנטאָני קאַכאַניאַק און זיין סוב-לאָקאַטאָרקע בראָניסלאַווא שיעראַפּסקאַ. עס האט זיך געהאַנדעלט וועגען דירה-געלד. אין א געוויסען מאָמענט האט דער היציגער קאַכאַניאַק געכאַפּט א האַק און דערלאַנגט דער סוב-לאָקאַטאָרקע אין ברוסט אַריין.

די פּאָגאָטאָוויע האט דער פערוואונדעטער ערטיילט די ערשטע הילף.

קאַכאַניאַק'ען האט מען צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

פערברענט געוואָרען אין א שטאַל.

(ב) אין דאָרף ניווקא האט זיך איינער פון די פּאַראַבעקס געלעגט שלאָפען אין שטאַל און פערריכערט א פּאַפּיראָס.

דער פּאַראַבעק איז איינגעשלאָפען און דערווייל האט זיך דער שטאַל אָנגעצונדען פון דעם ברענענדען פּאַפּיראָס. דער גאַנצער שטאַל איז פערברענט געוואָרען און צוזאַמען מיט איהם אויך דער שלאָפענדער פּאַראַבעק עלעקס גאַרני

אָנהויב פון דער היי-יאָהריגער שקל-אַקציע.

אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע איז פאָרגעקומען א זיצונג פון די פאָרשטעהער פון די ציוניסטישע גרופּירונגען. עס איז בעשלאָסען געוואָרען צוצוטרעטען באַלד צו פערשפּרייטען די שקלים דורך די מיטגלידער פון די פערשידענע אָרגאַניזאַציעס און צו מאַכען די הכנות צו א גרויסער אַקציע אין דער שטאָט. גלייכצייטיג וועט געפיהרט ווערען א ברייטע אויפקלערונגס-ארבייט וועגען דער בעדייטונג פון שקל און דער נויטווענדיגקייט צו שטאַרקען די רייהען פון דער אַלוועלטליכער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

צווישען די אָנוועזענדע פאָרשטעהער פון די אָרגאַניזאַציעס איז באַלד פערטיילט געוואָרען א גרעסערע צאָהל שקל-ביכלעך אויף צו פערשפּרייטען צווישען די מיטגלידער. דער פּרייז פון שקל פאַר'ן יאָהר תרפ"ח פאַר פּוילען איז דורך דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע בעשטימט געוואָרען אויף 1.50 זל.

צום באַנקראָט פון דער פירמע באַרסט

ווי מיר דערוויסען זיך קומען אין בערלין פאַר אונטערהאַנדלונגען צווישען דער באַנק ראַטירטער באַרסט אין זגערזש און די אויסלענדישע קרעדיטאָרען, די אונטערהאַנדלונגען וועט אויס צו האָבען ערפאָלג, ווייל קיין בערלין איז אַרויסגעפאָהרען געוואָרען איינער פון די לאָדזער אַדוואָקאַטען — דער בעפולמעכטיגטער פון בעדייטענדע לאָדזער קרעדיטאָרען.

אַפּטייקען
היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

אַנטאָניעוויטש, פאַביאַניצקא 50. כאַנדזינסקי, פּיעטריקאָווער 164, סאָקאָלאָוויטש, פּושעיאַזד 19; רעמביעלינסקי אַנדזשעיאַ 26; זונדעלעוויטש, פּיעטריקאָווער 25; קאָספּערקעוויטש זגערזשער 54; טראַוויקאָווסקא, בזשעזשינער 56.

פון געריכט.

פאַר פאַלש שווערען.

(אב) דאָס קרייז-געריכט האט נעכטען בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען אַדאַם פּאַוולאָווסקי פאַר פאַלש עדות-זאָגען אונטער א שבועה, דאָס געריכט האט איהם פערמשפּט אויף א האַלב יאָהר טורמע.

א גנבה

(אב) דאָס קרייז-געריכט האט נעכטען בעהאַנדעלט דעם פּראָצעס געגען דעם 23 יעהריגען יוזעף מיקס, וועלכער איז געווען בעשולדיגט אין אויספיהרען א גנבה ביים פויער פראַנציזשעק פּיסציניעוויטש.

דאָס געריכט האט פערמשפּט דעם בעשולדיגטען יוזעף מיקס אויף 3 יאָהר טורמע.

פון האַנדעלס-געריכט.

די האַנדעלס-אָפּטיילונג ביים קרייז-געריכט האט ערקלערט אַלס באַנקראָט דעם סוחר וואָלף קוליק. קוליקס פּראָטעסטען בעטרעפען עטליכע צעהנדליג טויזענד זלאָטיס.

דאָס זעלבע געריכט האט אַנולירט דעם „אור-פאַדלאָשטש" פון דער פירמע מילזעל דור זינגער, נאַוואָמיעיסקא 10.

אין האַנדעלס-געריכט איז איינגעפלאָסען א ביטע פון דער וואָל-אויסארבייטונגס-געזעלשאַפט מאַקסימיליאַן שיפער אין לאָדז, וועגען פראָלאָנגירען איהר די צאָהלונגען, צו דער ביטע איז צוגעלעגט א ברייטער סאַנאַציע-פּלאַן פון דער פירמא, די ביטע וועט דורכ'ן געריכט בעטראַכט ווערען דעם 11 מאי.

א פּאָליטישער פּראָצעס

(א.ב.) אין קרייז-געריכט איז נעכטען פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען דעם 24-יעהריגען חיים פישעל פריינד און געגען דער לעהרערין רייזעל מאַראָוויעצקא (וואָלבאָרסקא 38), וועלכע זענען געווען בעשולדיגט אין אַנטי-מלוכה'שער טעטיגקייט און אין געהערען צו דעם קאָמוניסטישען יוגענד-פערבאַנד.

פריינד'ן האט פערטיידיגט אדוו. שטערלינג פון וואַרשאַ.

פריינד האט זיך מודה-געווען, אז ער געהער צו דעם קאָמוניסטישען יוגענד-פערבאַנד. דאָס געריכט האט איהם פערמשפּט אויף 3 יאָהר טורמע.

די מאַראָוויעצקא איז בעפרייט געוואָרען, ווייל עס האט זיך אַרויסגעוויזען, אז זי איז בעשולדיגט געוואָרען על-פּי טעות, אז געמיינט האט מען איהר שוועסטער שרה מאַראָוויעצקא, וועלכע געפינט זיך אין אויסלאַנד.

צום 25-יעהריגען יובל פון יצחק קאַצענעלסאָן.

די הכנות צו די יובילעאום - פייערונגען פון דער 25-יעהריגער ליטעראַרישער און פּעדאַגאָגישער טעטיגקייט פון יצחק קאַצענעלסאָן זענען אין פולען גאַנג. פון אלע וואַרשאַווער געסט איז שוין פאַרהאַן די הסכמה צו קומען צו דער יובילעאום-פייערונגען.

דער אַרטיסטישער טייל איז פערפולט בעוואָרען מיט עטליכע נומערן אויסגעפיהרט דורכ'ן „אררט"-אַנסאַמבל.

נאָך דער אַקאַדעמיע אין פילהאַרמאָניע וועט פאָרקומען א גרויסער באַנקעט לכבוד דעם יובילאַר. דער באַנקעט וועט פאָרקומען אין רעסטאָראַן פון געוואָלד. די איינלאַדונגען צום באַנקעט זענען צו בעקומען אין דער בוכהאַנדלונג „קולטורא", פּיעטריקאָווער 50.

מיט אַ מעסער אין חתן'ס פּלייצע.

יאַנינאַ וואָלאַריסלאַוויאַק, א רינסטמיידעל אויף קילינסקאַ-גאַס, האט זיך אָפּגעגעבען א חתן — א געוויסען מאַרצעלי בורניק.

די וואָלאַריסלאַוויאַק האט דעם חתן אויסגעהאַלטען מיט אַלעמען: מיט עסען, טרינקען, קליידונג. דער חתן האט אָבער נעהאָט נאָך אַנדערע אַספּיראַציעס: ער האט איינמאָל צוגענומען בּיי דער כלה דאָס גאַנצע ביסעל מזומן, וואָס זי האט יאָהרען לאַנג געזאַמעלט, און איז נעלם געוואָרען.

נעכטען אויפדערנאַכט האט די וואָלאַריסלאַוויאַק צופעליג, אויף קאָפּערניק גאַס, בעמערקט איהר חתן. זי האט לאַנג נישט געטראַכט, אַרויסגעשלעפּט א שעהרעל, וואָס זי האט געהאַט אין רידיקול און אַריינגעוועצט דעם חתן אין דער פּלייצע אַריין.

דעם פערוואונדעטען בורניק האט ערטיילט די ערשטע הילף דער ראָקטאָר, וואָס וואוינט דערנעבען.

די וואָלאַריסלאַוויאַק איז צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

אַלגעמיינע פערזאַמלונג
אין מאַגאַזין-שניידער-פעראיין.

אונטער'ן פאָרזיץ פון א. מינסקי איז פאָרגעקומען די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון מאַגאַזין-שניידער-פעראיין. דער פּרעזעס פון פעראיין ה' ש. לעוואָקאָוויטש גיט אָפּ א בעריכט פון דער טעטיגקייט.

א דיסקוסיע אין פעראיינס-לעבען האבען אריינגעבראַכט די סיים-וואַהלען צוליב די פערשידענע פּאָליטישע ריכטונגען.

עס ענטוויקעלט זיך א דעבאַטע, אין וועלכער עס בעטייליגען זיך די ה"ה פישער, ראַדאָשיצקי, בענקעל, איצקאָמיטש, מיאַדאָווניק, מילער א.א.

די רעזאָלוציע, וועלכע דריקט אויס צופריעדענקייט מיט דער פערוואַלטונג, ווערט אָנגענומען.

אין דער ניי-געוועהלטער פערוואַלטונג זענען אריין די ה"ה: פישער, לעוואָקאָוויטש, ראַדאָשיצקי, גזשיבאָווסקי, זילבערשטיין, פינקעלשטיין, שלעזינגער, ציטרינבוים, ש. גרינבוים, רעדער און שערמאַן. אין דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: גלוכי, מיאַדאָווניק און לאַנדע.

מאָנטאַג ד. 23 ה. ח. איז פאָרגעקומען די קאָנסטיטואירענדע זיצונג פון דער פערוואַלטונג. עס זענען געוועהלט געוואָרען — אלס פּרעזעס ה' ש. לעוואָקאָוויטש; וויצע — ה' ראַדאָשיצקי; סעקרעטאַר — ה' ש. גרינבוים; קאַסירער — ה' פישער.

האָט רחמנות
און רופט זיך אָפּ!

(—) אין דאָרף שטשיכאָווע הינטער לאַסק האט געוואוינט דער יודישער סוחר מעניע שיליס 35 יאָהר אַלט. מיט 3 חדשים צוריק איז שיליס קראַנק געוואָרען און איהם האָבען געהיילט די לאַסקער דאָקטוירים. פערגאַנגענעם שבת האט דער לאַסקער דאָקטאָר בעפוילען דעם קראַנקען צו פיהרען קיין לאָדז אין שפּיטאָל. אויפ'ן וועג איז אָבער שיליס געשטאָרבען און די לויה איז פאָרגעקומען אין לאָדז. די אלמנה איז געבליבען מיט 3 קליינע קינדערלעך אין דאָרף. זי האט א שוואָגער מיט א שוועסטער אין לאָדז, וועלכע הייסען ברייטבאַרד, זי ווייסט אָבער נישט וואו זיי וואוינען און בעט דעריבער דורך אונזער פערמיטלונג, אז די שוועסטער זאָל רחמנות-האָבען אויף איהר און זאָל אַריבערקומען צו איהר אויף א טאָג אין דאָרף.

דלוגאָשאָווסקי'ס פאָרלעזונג וועגען ערענבורג.

היינט דעם 26 אפּריל 8.15 אין אָוועגד קומט פאָר אין זאַל פון פילהאַרמאָניע א פאָרלעזונג פון רעד. וויעניאַווא דלוגאָשאָווסקי וועגען בעוואוסטען רוסישען שריפטשטעלער איליא ערענבורג.

פיעטרקאווער רב קומט קיין לאדז.

דעם קומענדיגען זונטאג קומט נאך לאדז דער פיעטרקאווער רב, הרב ר׳ מאיר שפירא. דער בעזוך פון פיעטרקאווער רב שטעהט אין צוזאמענהאנג מיט אן׳אקציע אויף אויסצופארטיגען דעם בנין פון דער לובלינער ישיבה.

מען צינדט כסדר אונטער דעם זגערזשער וואלד.

(ב) מיט עטליכע טעג צוריק איז פארגעקומען 2 שרפות אין זגערזשער וואלד. די אויספארשונג האט נישט געקענט פעסטשטעלען די אמת׳ע סיבה פון די שרפות.

נעכטען איז די מאכט ווידער אלארמירט געווארען פון א שרפה, וועלכע איז אויסגעבראכען אין זגערזשער וואלד. די פייערלעשער צוזאמען מיט גרופען ארבייטער האבען, נאך שווערע מיה דאס פייער איינגעלאשען. די ענערגישע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז פאר דער שרפה זענען אין וואלד געווען 3 אומבעקאנטע מאנספערשוינען, וועלכע ס׳האט זיך שפעטער נישט איינגעגעבען אויפצוזוכען. אויפ׳ן וועג, וואו די אומבעקאנטע זענען דורכגעגאנגען האט מען געפונען א פלאש, א פודעלע שוועבעליך און 1 זלאטי-שטיק.

די דריי שרפות האבען פארניכטעט 400 מעטער וואלד.

„בוי פון ארבייטער-הייזער"

רעפעראט פון לאווניק קוק.

(ס) ווי בעוואוסט האט די נייע שטאט-פערוואלטונג בעת׳ן איבערנעהמען די מאכט צוגעזאגט צו קומען אין א ענגער׳ן קאנטאקט מיט די וועהלער-מאסע, כדי זי צו אינפארמירען וועגען די טעטיגקייט פון מאגיסטראט און זיינע פלענער.

אלס ערשטער ארויסטריט אין דעם פרט, ווערט בעטראכט דער רעפעראט פון לאווניק קוק, וועלכער וועט געהאלטען ווערען דעם קומענדיגען זונטאג אין טעאטער „גאנג". לאווניק קוק וועט אין דער דייטשער שפראך האלטען א רעפעראט א. ט. „דער בוי פון די ארבייטער-הייזער דורך די לאדזער שטאט-פערוואלטונג.

פארפאלען.

(פון הונגער און נויט) אויף זשגאווסקא גאס איז פאר׳חלש׳ט געווארען דער 25-יעהריגער יאן יאנטשאק.

אויף פריהייטס-פלאץ איז אוועקגעפאלען אין חלשות די 50-יעהריגע מאריאנא דעגלאס (וואוולגאס 26). ביים פאלען האט זיך די דעגלאס צובראכען די רעכטע האנד.

(היט אייערע קינדער!) אויף אלעקסאנדראווגאס איז איבערגעפאהרען געווארען פון אן׳אויטא די 8-יעהריגע רבקה בריטבארד, (צימער-גאס 10).

אויף יאקובא 10 איז אראבגעפאלען פון די טרעפען און זיך צובראכען א האנד דער 10-יעהריגער אברהם פלאמיק.

(זעלבסטמארד) אין וואוינונג פון זיינע עלטערן אויף גאוואמיעסקא 29 האט געפרובט בעגעהן זעלבסטמארד דורך אויפהענגען זיך דער 29-יעהריגער צזריאל נעלקענבוים. צום גליק האט מען בעצייטענס בעמערקט דעם דענאט, איבערגעשניטען דעם שטריק, אויף וועלכען ער האט זיך אויפגעהאנגען און איהם אפגעראטעוועט פון זיכערען טויט.

די פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט די ערשטע הילף.

„די מאמע איז געזונד? — טא ארבייט מיין הער!"

17. פראגראם פון „גאנג".

דאס היינטיגע פראגראם פון „גאנג" :עזיתם זעהר פיל פון אויפטריט פון די טאלאנטירטע טענצערין האלינא הולאניצקא. יטענץ זענען איינענטליך נישט קיין נייעס אין „גאנג". תאנקא רוטשיצקא און דאס פארל סובאלטובנא און מאיתאר לאזען דעם צושויער מיט נישט הינגעריג נאך א טענצעל און דאך רופט הולאניצקא ארוים בעגייסטערונג מיט איהר טאנץ-פראדוקציע. איהר בלעק כאטאם" זירקט עלעקטריזירענד.

אויב די דירעקציע פון „גאנג" זיגריגט אביסעל אונטער בנוגע דעם אינהאלט פון די פראגראמען, קויפט זי זיך אבער אויס דורך דעם געלונגענעם אויסוואהל פון די נאסטראלערען.

דאס איצטיגע פראגראם שטעהט נישט אפ און הויבט זיך אויך נישט העכער פון אלע ביז איצטיגע פראגראמען.

„גאנג" שטרעבט צו לייכטקייט, אויבערפלעכליכקייט און ריהרעוודיגקייט. נישט אנשטרענגען נאר לייכט אמוזירען, וויל „גאנג" דעם צושויער. אפט נעלינגט דאס אין א געוויסער מאס.

א גרויסע מעלה איז די טאקטיק צו רעאגירען אויף א סטיכישען אופן, אויף אקטועלע פאליטישע און שטאטישע ערשיינונגען. „גאנג" ווערט אזוי ארום דער סאטירישער שפיגעל פון פאליטישען און קאמונאלען לעבען.

דער ספארט-סקעטש „ל.ק.ס." — „הכח", פערינט כשר די רוישענדע אפלאדיסמענטען. ראגנען איז זעהר נעשמאקלאז דער סקעטש „שווארץ און ווייס".

די קאנפערענציערקעס פון ציבולסקי און בעלםקי זענען ערטערווייז זעהר געלונגען.

גרויס בייפאל האט די שטענדיג פרל. יאשקובנא און ציבולסקי מיט זיינע קופלעטען.

אין „א ליד פון א שוואן" ווייזט דיר. יאסטשעמבעק ארויס זעהר פיל ארטיסטישען טעמפעראמענט, די ראזינע סצענקע גופא, איז אבער פאר׳ן „גאנג" צו פיל מרה שחורה׳דיג.

שילאנסקי, לאסקאווסקי און נאוואשעלסקי טועי אלצדיג, כדי צו וויילען דעם עולם, וואס געלונגט זיי אויך גאנץ אפט.

טמ—ש.

—:0:—

אין „ארדט"

מארגען 6-טע פרעמיערע!

מארגען, פרייטאג קומט פאר די פייערליכע פרעמיערע פון 6-טען פראגראם א. נ. „שושנת יעקב".

ס׳איז לאטמאל א ביסעל צו לאנג אויסגעקומען צו ווארטען אויפ׳ן „שושנת יעקב", דערפאר אבער פערזיכערט מען אונז, אז דער נייער פראגראם וועט זיין ווידער אן׳אנגענעהמע איבערראשונג פאר די פריינד פון אונזער ליבהארציג טעאטערל.

אגב טיילט מען מיט פון דער דירעקציע, אז צום קאלעקטיוו פון „ארדט" איז צוגעקומען די בעקאנטע אפערן-זינגערין, פרוי מאריא דאלסקא, וועלכע וועט שוין אויפטרעטען אין דעם פראגראם.

עס פרייט אונז זעהר מיטצוטיילען וועגען דעם אונזערע לעזער, וואס דער וואוקס פון „ארדט" איז זיי ליב און טייער.

היינט ווערט צוליב דער גענעראל-רעפעטיציע נישט געשפילט.

XXV זאל „פילהארמאניע", נארוטאוויטשא 20 XXV

מיטוואך, דעם 2-טען מאי ד. י. 8.30 אין אווענד ארדענט איין דער

לאדזער ליטעראטען- און זשורנאליסטען-פעראיין

אגרויסע יובילעאום-אקאדעמיע

לכבוד דער 25-יעהריגער ליטעראַרישער טעטיגקייט פון בעליבטען דיכטער

יצחק קאצענעלסאן

I.
ליטעראַרישער טייל:

דער דיכטער און קריטיקער יעקב פיכמאן (פון א״י) רעד. י. העפטמאן (עמנואל) העברעאיש, ד״ר י. גאטליב, אברהם לעווינסאן, י. מ. ניימאן, ה. ל. זשיטניצקי (פון ווארשא) רעד. י. אונגער און דיכטער משה בראדערזאן פון לאדז.

II.
קינסטלערישער טייל:

1) פערשטארקטער „הזמיר"-כאר אונטער לייטונג פון פראפ. י. פייווישים, וועלכער וועט אויספיהרען איינינע לידער פונ׳ם יובילאר.
2) די בעקאנטע זינגערין מאריא דאלסקא (סאלא-געזאנג יודישע און העברעאישע לידער פון יובילאר;
3) דער בעליבטער זינגער דוד זיידערמאן וועט אויפטרעטען מיט נייע אין לאדז נאך גישט געזונגענע לידער; 4) רעציטאציעס פון יובילאר און דיכטער משה בראדערזאן.
בייע קלאוויר: — פראפ. י. זאזולא

III.
בעגריסונגען:

פון א רייה ליטעראַרישע, קינסטלערישע און קולטורעלע אינסטיטוציעס פון לאדז, ווארשא און אנד.

שלום-ווארט — פון — יובילאר.

בילעטען שוין צו בעקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע-זאל. נארוטאוויטשא 20.

וואס האט בעשלאסען דער צענטראל-ראט פון אגודת-ישראל.

אין ווארשא זענען פארגעקומען די זיצונגען פון צענטראל-ראט פון „אגודת ישראל", צו וועלכע עס זענען געקומען דער סאקאלאווער רבי, ד״ר פנחס כהן און אנדערע אנגעזעהענע אגודה-טוער.

די זיצונגען זענען געשטאנען אונטער׳ן צייכען פון דער פערגאנגענער וואהל-קאמפאניע; עס זענען אויך בעטראכט געווארען פראגען פון ארגאניזאציע אויף להבא.

צווישען אנדערען זענען אנגענומען געווארען פאלגענדע רעזאלוציעס:

אין חודש אלול זאל צונויפגערופען ווערען א לאנדעס-קאנפערענץ. ביז יענער צייט ווערט דער ועד הפועל פערגרעסערט מיט נאך 25 מיטגלידער. בראש פון ועד הפועל דארף אוועקגעשטעלט ווערען, אלס בעאמטער, אן׳אנגעזעהענער פערזענליכקייט. די ארטאדאקסישע פרעסע דארף געשטיצט ווערען; דערביי ווערט אנגענומען א פראטעסט וועגען „חיינט" פאר דער קאמפאניע געגען רעליגיעזען יודענטום.

בנוגע חינוך-פראגען ווערט בעשלאסען, אז דער ועד הפועל דארף זיך בעמיהען, דאס די רעגירונג זאל ביים בעזעצען רעליגיע-לעהרער אין די פאוושעכנע שולען, זיך רעכענען מיט דער מיינונג פון דער „אגודה".

וואס שייך די דיכטליניען פון דער פאליטיק, איז אנגענומען געווארען פאלגענדע רעזאלוציע:

דער צוזאמענפאהר אקצעפטירט דעם פאליטישען שטאנדפונקט פון זעד-הפועל בעת דער לעצטער וואהל-קאמפאניע. ווען די אגודה איז געגאנגען אין א בעזונדערען יודישען בלאק און נישט מיט די נאציאנאלע מינדערהייטען. דאס אויסקעמפען אן׳אייגענע יודישע רעפרעזענטאנץ אין מלוכה׳שע און קאמונאלע ארגאנען קאן נאר בעטראכט ווערען אלס מיטעל צו פארבעסערען דעם יודישען מצב, אבער נישט צו קויפען מאנדאטען פאר׳ן פרייז פון פערגרעצערן די יודישע אינטערעסען. דאס געהען אין מינדערהייטס-בלאק בעת דער לעצטער וואהל-קאמפאניע און די קאנסעקווענצען דערפון שטעהען אין סתירה מיט׳ן וואונש, צו פערבעסערען די רעאלע יודישע אינטערעסען.

דאס פערציכטען מצד דער „אגודה" אויף איהרע סיים-מאנדאטען איז געווען א קרבן לטובת די יודישע אינטערעסען. דער צענטראל-ראט בעשליסט, אז אין דער ווייטערדיגער ארבייט מוז די אגודה געפינען אלע מעגליכע געלעגענהייטען און גינסטיגע מאמענטען, כדי צו לאזען הערען איהר ווארט, אויסדרוקען איהרע פערלאנגען פאר די מאסגעבענדע פאקטארען ביז׳ן רעגולירען די יודישע פראגע.

דער צ. ר. ערווארט אויך, אז דעפ. קירשברוין, אלס איינציגער פארשטעהער פון רעליגיעזען יודענטום אין פוילען, וועט אויסנוצען יעדען פאסענדען מאמענט, כדי צו ברענגען צום אויסדרוק די פערלאנגען און וואונשען פון ארטאדאקסישען יודענטום.

דער צ. ר. שטעלט פעסט, אז די דעפוטאטען און סענאטארען, וואס זענען געוועהלט געווארען פון די ליסטעס 17 און 18, האבען אנגענומען א פיינדליכע שטעלונג לגבי דעם ארטאדאקסישען יודענטום (?); זיי האבען דעריבער נישט דאס רעכט צו רעדען אין נאמען פון יודישען רעליגיעזען צבור.

דער צ. ר. דאנקט דעם דעפ. קירשברוין פאר זיין מוטיגען ארויסטריט פון דער סיים-טריבונע מיט זיין ערקלערונג, אז דעפ. גרינבוים האט נישט דאס רעכט צו רעדען אין נאמען פון ארטאדאקסישען יודענטום.

דער צ. ר. ערווארט, אז די שטים פון ארטאדאקסישען יודענטום וועט דורך די מאסגעבענדע ספערען גענומען ווערען אין אכט ביים רעגולירען די יודישע פראגע, הגם צוליב׳ן טעכנישען אויסגאנג פון די וואהלען האבען די 2 הונדערט טויזענד שטימען נישט געגעבען קיין איין מאנדאט.

דער צ.-ראט בעשליסט צונויפצורופען א צוזאמענפאהר פון די ארטאדאקסישע פארטרעטער אין די מלוכה׳שע, קאמונאלע און קהל׳שע קערפערשאפטען און וועהלען פון זיי א לעגיטימע פארטרעטונג פון ארטאדאקסישען יודענטום.

עס ווערט אויך בעשלאסען צו שאפען ביים ועד הפועל א פאליטישע קאמיסיע אונטער וועמענס אויפזיכט עס דארף געפיהרט ווערען די פאליטישע טעטיגקייט.

בנוגע דעם באנק-וועזען איז בעשלאסען געווארען צו שאפען א רעוויזיאנס-פערבאנד פון די ארטאדאקסישע בענק, ווי אויך שאפען א צענטראל-באנק.

אן׳אנטשפרעכענדע רעזאלוציע ווערט אויך אנגענומען בנוגע דעם קהלה-וועזען.

טעלעגראמען.

די וואהלען אין פראנקרייך.

פאריז, 25. (א. וו.) דער פולער רעזולטאט פון די וואהלען אין פראנקרייך אהן דער קאלאניע מארטיניק שטעלט זיך פאר אין פאלגענדע ציפערען:

די סאציאליסטען האבען בעקומען 15 מאנדאטען, רעפובליקאנער-סאציאליסטען 5, ראדיקאל-סאציאליסטען 21, לינקע רעפובליקאנער „נאציאנאלע אוניע" 56 מעסיגע רעפובליקאנער און דעמאקראטען „נאציאנאלע אוניע" 77, קאנסערוואטארען 9 מאנדאטען. צוזאמען איז געווארען אויסגעוועהלט 183 דעפוטאטען. פואנקארעס בלאק האט בעקומען 136 מאנדאטען.

ווי עס ווייזט זיך ארויס, האבען די סאציאליסטען נישט געליטען קיין מפלה נישט קוקענדיג אויף דעם, וואס זיי האבען בעקומען א קליינע צאהל מאנדאטען, זיי האבען אבער דערהאלטען 1.620.000 שטימען ד. ה. בעדייטענד מעהר שטימען, ווי אין 1924. קאמוניסטען האבען בעקומען 1.020.000 שטימען מיט 200 טויזענד שטימען מעהר, ווי ביי די פאריגע וואהלען.

פאריז, 25. (ספ. טעל.) די סאציאליסטישע פעדעראציע פון סענער דעפארטאמענט האט אנגענומען א רעזאלוציע, וועלכע פערבאט די סאציאליסטען פון סענער דעפארטאמענט אבצוגעבען די שטימען אויף דער קאמוניסטישער ליסטע, אפילו ווען ס׳זאל דראהען א סכנה, אז ס׳זאל אדורכגעהן דער קאנדידאט פון דער „נאציאנאלער אוניע". די רעזאלוציע פאדערט אויף ווייטער אונטערצוהאלטען די קאנדידאטור פון בעוועזענעם דעפ. בלום.

אויסלענדישע הלוואות פאר לאדז, קראקאו, לעמבערג און אויבער-שלעזיען.

ווארשא, 25 (טעלעפאניש). די אונטערהאנדלונגען מיט די אמעריקאנער באנקירען וועגען א רייה הלוואות פאר פוילישע שטעט ווערען שוין פערענדיגט, אין די נאהענטסטע טעג זאל פינאליזירט ווערען די הלוואה פאר לאדז 5 מיליאן דאלאר. די צווייטע הלוואה וועט זיין פאר קראקאו — 4 מיליאן דאלאר. אויף א גוטען וועג זענען אויך די אונטערהאנדלונגען וועגען א הלוואה פאר לעמבערג און פאר דער שלעזישער וואיעוואודזטווע.

א וויכטיגער בעשלוס פונ׳ם אונגארישן בילדונגס-מיניסטעריום

בוקארעשט. (י.ט.א.) דאס בילדונגס-מיניסטעריום האט בעשלאסען פונ׳ם אנהויב פון קומענדיגען לערן-יאהר אבצושאפען די סטודענטען-היימען און מענזעס (קיכען) פאר די סטודענטען און אנשטאט דעם צו בעשטימען סטיפענדיעס פאר יענע סטודענטען, וועלכע וועלען זיך אויסצייכענען אין די לימודים.

די ראזינע פעראָרדנונג איז בעזונדערס וויכטיג דערמיט, וואס דורכדעם, וועט אבגעשאפט ווערען די אזוי-גערופענע „סטודענטישע בעוואונונג", וויל די סטודענטען וועלען מוזען לערנען, אויב זיי וועלען נישט לערנען, וועלען זיי נישט האבען וואו צו וואוינען און וואו צו עסען. אזוי ארום וועט בעקעמפט ווערען די קאטעגאריע פון די סטודענטען-לעדיגגעהר, וועלכע האבען שטענדיג געהאט צייט אויף שויבען צו ברעכען און ענליכע כוליגאנישע אַוואנטורעס.

דורכדעם וועט אויך א סוף קומען צום פלאן פון געוועזענעם אינערן-מיניסטער און אנטיסעמיטישען פיהרער אקטאוויאן נאנא צו שאפען א סטודענטען-שטאט פון 30 טויזענד סטודענטען, וואס וואלט בעדייטעט א טערארארמעע פאר דער יודישער בעפעלקערונג פון רומעניען.

„ארט"-טעטיגקייט אין ענגלאנד.

לאנדאן. (י.ט.א.) די „ארט"-טעטיגקייט אין ענגלאנד האט זיך לעצטענס בעדייטענד פערשטארקט. בעת דעם לעצטען בעזוך פון ד״ר סינגאלאווסקי אין לאנדאן איז דא אבגעהאלטען געווארען א קאנפערענץ פון דער „רושוואיש פרענדלי כאסעיטי", וואס צעהלט 40,000 מיטגלידער. די קאנפערענץ האט בעשלאסען צו שטיצען מיט אלע מיטלען די „ארט"-טעטיגקייט אין ענגלאנד, 400 פעראיינען פון דער פעדעראציע האבען בעשלאסען זיך אנצושליסען אן דעם „ארט"-פערבאנד. דא איז אויך געעפענט געווארען א צענטראל-ביוראָ, אין וועלכען עס וועט קאנצענטרירט ווערען די גאנצע „ארט"-ארבייט אין ענגלאנד.

די שמד-צרה צװישען יודישע טעכטער

די טאָכטער פון אַנ׳אָנגעזעהענעם יוד אַנטלויפט פון לוקאָװ קײן ברודנאָ צו אַ קריסט.—די עלטערן טרעפען זי אויף דער גאַס.—טרױעריגע סצענע אין קאָמיסאַריאַט די טאָכטער װיל נישט אַהײם.

די 18־יעהריגע טאָכטער פון אַ געװיסען האָלץ־סוחר און אָנגעזעהענעם חסיד, אין לוקאָװ, איז מיט אַ צײט צוריק אַנטלאָפען פון איהרע עלטערנס הײם, צוזאַמען מיט דער טאָכטער זענען אויך פערשװאונ־דען געװאָרען טויזענר זלאָטים, װעלכע זי האָט צוגעכאַפּט.

די עלטערן האָבען זיך דערװאוסט, אַז די טאָכ־טער האַלט זיך אויף אין װאַרשא בײ די עלטערן פון אַ קריסטליכען „חתן״ אין ברודנע — אויף נאַרװישלאַנסקאַ 5 און מען גרײט זי דאָרט צום אָבשמד׳ן, די עלטערן זענען געקומען קײן װאַרשא און דינסטאָג זענען זײ אַװעק צו זײער טאָכטער קײן ברודנע.

גראָד האָבען זײ זײער טאָכטער אָנגעטראָפען אויף דער נאַרװישלאַנסקאַ גאַס, װי זי איז געגאַנ־גען צוזאַמען מיט איהר „חתן״, ס׳איז געקומען צו פּײנליכע אינצירענטען װי אויך צו אַ גרויס צוזאַמענגעלויף און שיער נישט צו בלוטיגע גע־שעהענישען.

די עלטערן האָבען מיט טרעהרען אין די אויגען געפּרובט װירקען אויף זײער טאָכטער, זי זאָל צוריקקעהרען אַהײם. דער חתן האָט נישט געלאָזט. דער פערזאַמעלטער קריסטליכער המון האָט זיך גע־שטעלט אויף דער זײט פונ׳ם „חתן״ און דער סוף איז געװען, אַז פּאָליצײ האָט די עלטערן דאָס מײדעל, דעם „חתן״ און זײנע עלטערן אָבגעפיהרט אין 25־טען קאָמיסאַריאַט אין פעלצאָװיזנאַ. די עלטערן האָבען דערצעהלט, אַז די טאָכטער האָט בײ זײ צוגענגנבעט טויזענר זלאָטים און געפּאָרערט צו פערהאַלטען זי, װײל װענען דעם האָבען זײ געמאָל־דען דער לוקאָװער פּאָליצײ, װעלכע האָט זײ מיט־געגעבען אַנ׳עמפּעהלונג, אַז אין פאַל אַז די עלטערן װעלען ערגיץ ענטדעקען די טאָכטער זאָלען די פּאָ־ליצײ־אָרגאַנען פון בעטרעפענדען אָרט בײהילפיג זײן בײם פערהאַלטען זי.

די פּאָליצײ האָט אָבער די עמפּעהלונג נישט שטאַרק גענומען אין אַכט, רעכענענדיג, אַז די בעשולדיגונג אין דער גנבה איז בלויז אויסגעטראַכט דורך די עלטערן מיט דער כװנה, אַז פּאָליצײ זאָל זײער טאָכטער אַרעסטירען און קודם כל פונאַנ־דערשײדען זי מיט איהר חתן און אָבשיקען אין איהר געבורטס־שטאָדט. דעריבער איז אין קאָמיסאַריאַט װיי־דער געקומען צו פּײנליכע אינצירענטען צװישען די עלטערן און דער טאָכטער. די לעצטע האָט שוין אפילו געהאַט לכתחילה מסכים געװען צוריקצו־קעהרען נור דעם חתנ׳ס צד האָט איהר אײנגע־רעדט, אַז װען זי װעט געהן צוריק אַהײם, װעלען די יודען זי אומברענגען פון דער װעלט. דאָס האָט אויפ׳ן נאַרישען מײדעל געװירקט און זי איז געבלי־בען בײם „חתן״.

די עלטערן האָבען צעבראָכענע און פערצװײ־פעלטע, געמוזט פערלאָזען דעם קאָמיסאַריאַט און די טאָכטער איז צוריקגעקעהרט צו איהרע אַפּוטרופּ־סים אויף נאַרװישלאַנסקאַ 5.

לענטשנער יודישע און קריסטליכע בעפעלקערונג

געשלאָסען די קראָמען צוליב דער שװערער שטײער-לאַסט.

דאָס קלײנע שטעטעל לענטשנאַ, לובאַרטאָװער קרײז, לובלינער װאָיעװאָדזטװאָ, צעהלט בײ אַ 350 קריסטליכע משפחות און אַ 400 יודישע. הײ־יאָהר בײם פעסטשטעלען דעם אומזאַץ, איז ער דורך דער שאַצונגס־קאָמיסיע געהעכערט געװאָרען פון 50 ביז 400 פּראָצענט.

דערבײ האָט זיך אַרויסגעװיזען, אַז די שאַ־צונגס־קאָמיסיע אין לובאַרטאָװ, צו װעלכער עס געהערען די לענטשנער מיטגלידער ה״ה: װיטקאָװ־סקי און געלדמאַן, האָט אַזױ צוגעשיקט די אײנלאַ־דונגען אויף דער זיצונג, אַז די אײנלאַדונגען האָ־בען זײ דערהאַלטען שוין נאָך די זיצונגען.

אַ דעלעגאַציע מיט׳ן בירגערמײסטער ה׳ גאַזאַ־ראָװיטש בראָש איז אַװעק געפאָהרען צום נאַטשעל־ניק פון שטײער־אַמט אין לובאַרטאָװ, כדי צו אינ־טערװענירען װעגען דער טרויעריגער לאַגע פון דער בעפעלקערונג און װעגען די אונגערעכטע אויסמעסטונג פון די שטײערן. די דעלעגאַציע האָט גאָרנישט גע׳פּועל׳ט און מיט עטליכע טעג צוריק האָבען די לענטשנער אײנװאױנער שוין בעקומען צוגעשיקט די אויפפאָדערונגען צו בעצאָהלען דעם שטײער. דאָס האָט אין שטאָט אַרויסגערופען אַנ׳ אומבעשרײבליכע פּאַניק צװישען אַלע אײנװאױנער אָהן אונטערשיד פון נאַציאָנאַליטעט.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז אויף מאָנטאָג אָװענד צונױפגערופען געװאָרען אין שטאָטישען קינאָ־זאַל אַ גרויסער מיטינג, אין װעלכען עס האָ־בען זיך בעטײליגט כמעט אַלע יודישע און קריסט־ליכע סוחרים און האַנדװערקער. אויפ׳ן מיטינג איז אַרויסגעטרעטען מיט אַ רעדע דער אײנהאָבער פון אַפּטײק־סקלאַד ה׳ כאַראַנזשי, װעלכער האָט געשיל־דערט פאַר די פערזאַמעלטע די גרויסע עולה, װאָס װערט בעגאַנגען מיט דער נײער שטײערן־פּערטײ־לונג און אויפגעפאָדערט די גאַנצע בעפעלקערונג אַלס פּראָטעסט צו שליסען די קראָמען און װאַר־שטאַטען אין משך פון אײן טאָג.

די רעזאָלוציע איז דורך אַלע אַנװעזענדע אײנשטימיג אָנגענומען געװאָרען.

װען דער בירגערמײסטער איז געװאויר גע־װאָרען װעגען בעשלוס פון די פערזאַמעלטע, האָט ער זיך געשטעלט אין פערבינדונג מיט׳ן סטאַראָסטאַ און דער לעצטער האָט געבעטען צו װירקען אויף דער בעפעלקערונג אָפּצוהאַלטען זיך פון שטרײק.

די מעהרהײט האָט אָבער בעשלאָסען יאָ אײנ־צואָרדנען דעם פּראָטעסט־שטרײק און ס׳זענען טאַקי נישט געעפענט געװאָרען נישט די יודישע און נישט די קריסטליכע קראָמען. אויך האָבען נישט געאַר־בײט נישט די בעקער און נישט די קצבים.

Dr. RÓŻANER

ספּעציאַליסט פאַר הויט־, װענערישע

קראַנקהײטען און מענער־שװעכע.

הײלונג מיט קװאַרץ־שטראַהלען און דיאַטערמי

Dzielna 9 (Narutowicza), tel. 28-98.

נעמט־אָן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—4

װאַרטע־זאַל פאַר פרויען.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטײלונג גיט די רע־דאַקציע פון „נײעם פאָלקסבלאַט״ אַנטװאָרטען אויף יורידישע פראַגען, װאָס װע־רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטײלונג פון „נײעם פאָלקסבלאַט״.

דאַס דערלאַנגען אַנ׳אַנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלײגט װערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, װען די אַנפראַגע װערט שריפטליך געגעבען. אויף אַנפראַגען אָהן קופּאָן, װעט קײן אַנטװאָרט נישט געגעבען װערען.

גילטיג דעם 26־טען אַפּריל 1928

7313. פּנחס פּאַנסקי.

אַלס אײנס צוליב װאָס פאַר אַ אומשטענדען די פערשפּעטיגונג איז פאָרגעקומען, קוים זענט איהר שוין 40 יאָהר אַלט מוז מען אײך איבער־טראָגען אין לאַנדװעהר אָדער לאַנדשטורם, אָפּהענ־גיג פון אײער געזונד־צושטאַנד. װעגען נאָך אַרײנ־ציהען אין אַקטיװען דינסט קאָן שוין יעדענפאַלס קײן רײד נישט זײן.

M. Sz. .7314

אויב איהר האָט בעקומען קאַט. C, אַלס אײנס, צי אויף דער פּאָבאָר־קאָמיסיע, צי אין פּולק, װעט איהר מוזען צאָהלען יעהרליך מיליטער־שטײער.

אויב איהר האָט די דערמאָהנטע קװאַליפי־קאַציע בעקומען אין פּולק, װעט איהר נאָר נישט דאַרפען בעצאָהלען פאַר דעם יאָהר, װען איהר זענט בעפרײט געװאָרען.

7315. אַ שנײדער פון בושעזשינער 7.

איהר שיקט צו דירה־געלד לויט׳ן פּראָצענט־פוס פאַר אַ װאוינונג (43 פּלוס 6 49 פּראָצענט). ס׳איז נישט אויסגעשלאָסען, אַז דאָס געריכט זאָל צו משפּט׳ן לטובת דעם הויזװירט.

לויט דערמיטלבען אופן, װי איהר האָט גע־צאָהלט ביז־אַהער צאָהלט װײטער.

7316. רעזערװויסט חד. ע.

אויב די קאָמיסיע האָט אײך קװאַליפיצירט צו דער קאַטעגאָריע 43, D 65 איז עס דערפאַר װײל זי האָט אָנערקענט בײ אײך אַ האַרץ־פעלער און אַנ׳אַפעקט אין די פערדײאונגס־פּראָצעסען.

7317. די פון שײבלערס ראַיאָן.

ס׳זענען נישט פאַרהאַן קײן אַבסאָלוטע רעכט־ליכע פאָרזיכטונגס־מיטלען, אַז מען זאָל אויפ׳ן חשבון פון אײער סובלאָקאַטאָרס חובות נישט לײ־גען קײן אַרעסט אויף אײערע זאַכען.

איהר דאַרפט נאָר זעהן, אַז אין פאַל װען דער קאָמאָרניק טראָגט אײער ערקלערונג, אַז די זאַכען געהערען צו אײך, סעקװעסטרירט זײ פונ־דעסטװעגען, זאָל אײער ערקלערונג אונבעדינגט אַרײנגעטראָגען װערען אין פּראָטאָקאָל פון דער זאַיעגטשע און פערופענדיג זיך אויפ׳ן אַרטיקעל 1092 פון אוסטאַװ װעגען דער ציװילער געריכטס־פּראָצעדור דאַרפט איהר זיך תיכף װענדען אין בעטרעפענדען געריכט.

„אַרט״

זאַכאָדניאַ 43.

אַרטיסטישער רעװי און קאַמער־טעאַטער

אונטער דער לײטונג מ. בראָדערזאָן

הײנט װערט נישט געשפּילט

(גענעראַל־פּראָבע).

מאָרגען, פרײטאָג, דעם 27־טען

פּינקטליך 9.30 אין אָװענד

פּרעמיערע פון 6. פּראָגראַם

א. נ.

שושנת יעקב

פּרטים אין די אַפישען.

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע פון הײנט פון 6 ביז 8 אין אָװענד, פרײטאָג – פון 6 אָװענד.

7318 אַ צײטונגס־פערקויפער פון נאָװאָמיע־סקאַ 7.

7319 אַ לעזער פון װאָלטשאַנסקאַ 168.

7320 לאַזאַר פּינעס.

7321 אַ געטרײער לעזער פון פּיעפּשאָװע 24.

T. 81 7322

װעגען אײערע ענינים דאַרפט איהר זיך פּער־זענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3—4 מיטבריענגענדיג די צײטונג.

Sz. L. 7323

נישט אַרײנגעהענדיג אין מעריטום פון ענין, קאָנט איהר באַלד אין אָנהויב פון דער געריכטס־פערהאַנדלונגען ערקלערען, אַז איהר זענט מינדער־יעהריג. דער פּראָצעס געגען אײך װעט לויט דער עקספּערטיזע אויפ׳ן סמך פון פּונקט 4 אַרט. 69 פון אוסטאַװ װעגען דער ציװילער געריכטס־פּראָצעדור אַנולירט װערען.

7324. פּ. ל.

ס׳איז אַ פראַגע, צי ס׳איז אויף דער געריכטס־פערהאַנדלונג פעסטגעשטעלט געװאָרען, אַז איהר זענט איבערהויפּט אויפ׳ן אָרט פון דער געשעהעניש אין קריטישען מאָמענט נישט געװען, צי בלויז ענ־צעלע פּרטים פון אײערע געגעבענע ערקלערונגען שטימען נישט מיט דעם אמת.

די גרויס פון דער שטראָף איז אָבהענגיג פון דעם אומשטאַנד, אויך װיפיל אײער עדות־זאָגען האָט בעאײנפלוסט אָדער געקאָנט בעאײנפלוסען אויפ׳ן אורטײל.

7325. אַ לעזער פון אַלעקסאַנדראָװסקאַ.

אַנ׳אַקט־אינטערציזיע מוז צוזאַמענגעשטעלט װערען דורך אַ רעיענט און נישט דורך קײן פּאָ־דאַניע שרײבער (רעכטס־קאָנסולענט).

אויב איהר פיהרט אַ געשעפט, מוז דער גע־שלאָסענער אַקט־אינטערציזיע דערמאָנט װערען אין רעגיסטער בײם האַנדעלס־געריכט.

אינדיציין פון טויטיגער

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן

122) פון מאָריס לעבלאַן

מערנאַק האָט נאָך דערמאָנט אַלײן נישט גע־װאוסט, װאָסער נוצען ער װעט האָבען פון די אַרויס גענומבעטע פּאַפּירען און פון דער בעקאַנטשאַפט מיט פלאָרענציע׳ן, און פּלוצים האָט זיך אַלעס גע־ענדערט. געװאָרװערענדיג אַ דאַנק דער פּלויערערײ פון אַ בעקאַנטען, אַ בעאַמטען פון נאָטאַריום לע־פּערטי, אַז אין שרײבטיש פון זײן פּרינציפּאַל געפינט זיך עפּעס זעהר אַ װיכטיגער טעסטאַמענט, האָט ער מיט דער הילף פון טויזענד פראַנק אויסגעפּויעלט בײ דעם ראָזיגען פרײנד זײנעם (װעלכער איז דערנאָך פערשװאונדען, נישט איבערלאָזענדיג נאָך זיך קײן שפּורען), ער זאָל איהם ערלויבען זיך צו בעקענען מיט׳ן אינהאַלט פון דערמאָנטען טעסטאַמענט. דער צופאַל האָט געװאָלט, אַז דאָס זאָל גראָד זײן דער טעסטאַמענט פון קאָזמאַ מאָרנינגטאָן, װעלכער האָט אָפּגעשריבען זײנע אונגעהויערע פערמעגענס די יורשים פון דער פאַמיליע רוסעל און װיקטאָר סױװער.

„פערספּעקטיװען האָבען זיך געעפענט גלענ־צענדע. צװײ הונדערט מיליאָן!... אָבער כדי די מיליאָנען צו בעקומען, כדי צו דערגרײכען רײכטום, לוקסוס, מאַכט און מעגליכקײט צו קױפען געזונד בײ די גרעסטע געזונד־מאַכערס פון דער װעלט, האָט מען געדאַרפט קודם כל בעזײטיגען אַלע פער־זאָנען, װאָס זענען געשטאַנען צװישען פלאָרענציע׳ן און איהר ירושה, און דאַן, װען אַלע מניעות װע־לען זײן בעזײטיגט — חתונה האָבען מיט פלאָ־רענציע׳ן.

„נאָכדעם װי דער פּלאַן איז אויסגעאַרבײט געװאָרען, האָט זיך זשאַן װערנאַק גענומען צו דער אַרבײט. אין די פּאַפּירען פון ה׳ לאַנגשערנאַ, דעם אַמאָליגען פרײנד פון היפּאָליט פאָװיל, האָט ער גע־פונען אַ סך פּרטים װעגען דער פאַמיליע רוסעל — און װעגען די מיספערשטענדענישען, װאָס האָבען גע־הערשט צװישען פּאָר־פאָלק פאָװיל. פינף פערזאָן זענען איהם געשטאַנען אין װעג צו מאָרנינגטאָנס מיליאָנען, מאָרנינגטאָן אַלײן אין דער ערשטער רײה, דאַן האָט מען געדאַרפט בעזײטיגען דעם אינזשע־ניער פאָװיל און ערמאָנד׳ן, מאַריאַ אננאַ פאָװיל און גאַסטאָן סױװער׳ן.

מיט קאָזמאַ מאָרנינגטאָנ׳ען האָט ער זיך לײכט געגעבען אַנ׳עצה. אַרײנקריכענדיג זיך צו איהם אַלס דאָקטאָר האָט ער פערביטען אײן אַמפּולקע, װאָס איז געװען בעשטימט פאַר אײנשפּריצונגען, און האָט אונטערגערוקט אַנ׳אַנדערע, װעלכע איז געװען אָנ־געפילט מיט אַ פריהער צוגעגרײטען סם.

מיט היפּאָליט פאָװיל איז די זאַך געװען מעהר קאָמפּליצירט. ער האָט זיך מיט איהם בעקענט, פערופענדיג זיך אויף ה׳ לאַנגשאַרנאַ און אין אַ קיר־צער צײט איז איהם געלונגען צו בעקומען די פולע השפעה אויף דעם ראַזינען שװאַכזיניגען מענשען װיסענדיג די שנאה פון אינזשיניער פאָװיל צו זײן פרוי און זײענדיג בעקאַנט מיט זײן האָפענונגסלאָזיגען געזונד־צושטאַנד, האָט ער עס איהם אונטערגע־רוקט דעם שרעקליכען פּלאַן פון זעלבסטמאָרד, אויף װאָסער טײַװלאַנישען אופן דאָס איז אויסגעפיהרט גע־װאָרען — איז אײך בעװאוסט. אויף אַזאַ אופן, מיט אײן אָנשטרענגונג, נישט זײענדיג אין קײן שום זאַך פערמישט, איז איהם געלונגען פּטור צו װערען פון אַלע פערזאָנען, װאָס זענען איהם געשטאַנען אין װעג און האָט אַרויפגעװאָרפען דעם גאַנצען חשד אויף מאַריאַ אננאַ און גאַסטאָן סױװער׳ן.

„און דער פּלאַן איז איהם געלונגען.

„אין אָנהויב איז די אײנציגע ערנסטע מניעה געװען די אונערװאַרטעטע אינטערװענץ פון אינספּעק־טאָר װעראַ, און דערפאַר טאַקע איז װעראַ גע־שטאָרבען.

„דאַן האָט מיט זיך פאָרגעשטעלט אַנ׳אמת׳ע געפאַהר און עװענטועלע אינטערװענץ, װעלכע מ׳־האָט לײכט געקענט פאָראויסזעהן, װײל איך בין געװען דער אײנציגער יורש פון קאָזמאַ מאָרנינגטאָן אין פאַל װען ס׳װאָלט נישט געבליבען קײנער פון דער פאַמיליע רוסעל כדי אויסצומײדען די ראָזיגע סכנה, האָט זשאַן װערנאַ קמיר געגעבען דעם פּלאַץ אויף פּאַלעי—בורבאָן־גאַס אַלס װאױנונג אין פלאָ־רענציע לױװאַסער אַלס סעקרעטאַרקע. און דאַן האָט ער מיט דער הילף פון גאַסטאָן סױװער׳ן פיר מאָל געפּרובט מיך אומברענגען פון דער װעלט.

„אַזױ אַרום האַנדלענדיג אין די הענד אַלע פעדים פון דער אינטריגע, זײענדיג העה אין אײן פּלאַץ, אַ דאַנק דעם אונבעגרעניצטען אײנפלוס, װעלכען ער האָט געהאַט אויף פלאָרענציע׳ן און דורך איהר אויף סױװער׳ן, האָט ער אָנגעפיהרט מיט דער זאַך, אַזױ װי ער האָט נאָרגעװאָלט.

„און װען ס׳איז אַ דאַנק מײנע בעמיהונגען, בעװיזען געװאָרען די אונשולד פון מאַריאַ אננאַ פאָ־װיל און גאַסטאָן סױװער — האָט ער זײ פערשטויסען אין קבר אַרײן...

אַלץ איז געגאַנגען װי צום בעסטען, מ׳האָט פערפאָלגט מיך און פלאָרענציע׳ן. װעגען זײן עקזיס־טענץ האָט מען אַפילו נישט געװאוסט, און דאַ איז געקומען דער ענטגילטיגער טערמין פון בעשטי־מען דעם יורש.

„דאָס איז געװען עהרענכטען. דער קראַנקער זשאַן װערנאַק האָט זיך בעזעצט אין דער קליניק אויף טערן־נאַס און פון דאָרט האָט ער, אַ דאַנק זײן אײנפלוס אויף פלאָרענציע לױװאַסער און מיט דער הילף פון בריף, װעלכע זענען אַרויסגעשיקט געװאָרען פון װערסאַל צו דער מוטער פון דער קלי־ניק־לײטערין, װײטער אָנגעפיהרט מיט דער גאַנצער זאַך, אויפ׳ן בעפעהל פון דער לײטערין און נישט פערשטעהענדיג די בעדײטונג פון איהר שריט, איז פלאָרענציע אַװעק אין דער פּרעפעקטור אויף דער פערזאַמלונג, מיטברענגענדיג דיראָקומענטען, װאָס זענען איהר געװען נוגע.

(פאָרטזעצונג קומט).

ער פרעדיגט מאראל

און איז אליין געכאפט אין דער מעשה.

אין שטעטל שירלאווצע, בײ ראדאם, קאכט, ווי אין א קעסעל, עס איז לעבעדיג, שמחה וששון. זינט שירלאווצע לעבט אויף דער וועלט, איז נאך אזא שמחה דארט נישט געווען.

וואס איז געשעהן?

אט וואס:

מיט א וואך צוריק איז אראפגעקומען קיין שירלאווצע א יונגערמאן א „ליטעראט" און געלאזט אויסקלעבען אויף אלע ווענד גרויסע אפישען, אז פרייטאג צו נאכטס, דעם אין דעם ראטוש, וועט פאר קומען א גרויסער ליטעראַרישער אווענד פון בעוואוסטען ליטעראט און געלעהרנטען ראקטאר פאגעלזאהן, וואס וועט רעדען איבער דער סעקסועלער פראגע....

אין שידלאווצע איז געווארען לעבעדיג און לוסטיג. עפעס א קלייניגקייט, אז אין אזא שטעטעל זאל אראפקומען אזא גרויסער מענש! — אי א ליטעראט, אי א געלערנטער, אי א ראקטאר, אי מיט אזא שענעם נאמען „פאגעלזאהן", און אי ער וועט האלטען אזא אינטערעסאנטע פארלעזונג — „די סעקסועלע פראגע". נישט יעדען טאג קומען אזעלכע געסט מיט אזעלכע רעפעראטען.

די יוגענד פון שטעטעל האט געקאכט, געארבייט מעשים. עס זענען אוועק עטליכע דעלעגאציעס פון די פערשידענע פארטייען צום ליטעראט און געלערנטען און איהם בעגריסט מיט די סאמע שענסטע ווערטער, וואס די יוגענד נאר האט געקענט פון די צייטונגען און ביכלעך.

— גרויסער אינדיווידועס! — האבען די רעדנער פון שטעטעל געזאגט — מיר זענען שטאלץ מיט דיין קאלעקטיווער פערזענליכקייט, וואס האט בײנעווילינקייט צו בעעהרען אונזער שטעטעל מיט דיין פוטוריסטישער שאפונג, מיט דיין נאציאנאל־אפאזיציאנעלען קלאסען־בעוואוסטזיין און העגעמאניע־גייסט פון סעקסועלען פעררראט... מיר בעעהרען דיך מיט דעם כבוד פון געהיימען, דירעקטען און פראפארציאנעלען וואהל־רעכט און מיר זאגען דיר, הידד, שלום און ווילקאמען!"

די מיידלעך פון שטעטעל האבען נאר געארבייט מעשים. א קלייניגקייט אזא גאסט! מעהרסטענס זענען געגאנגען מיט וויזיטען, כדי דורכצושמועסען זיך אביסעל וועגען פוטוריזם און רעאקציע, און אינאיינוועגס טאקי געכאפט א בליק, צי דער ליטעראט איז א שעהנער יונגערמאן און דער עיקר, צי ער איז נאך א בחור.

אויפ'ן רעפעראט איז געווען פול ,געפאקט. דער ליטעראט, געלערנטער און דאקטאר האט געטרונקען כסדר וואסער, געארבייט מעשים מיט די הענט און מיט גרויס פרען גערעדט איבער דער סעקסועלער פראגע:

— ווי זאגט עס מיין פריינד פראפעסאר פארעל? — האט ער אלע ווײלע אויסגעשריען.

די רעדע איז געווען א העכסט מאראלישע. דער רעדנער האט ארויסגעוויזען די פערדארבענקייט פון דער היינטיגער וועלט, דעם פערפרעכען פון די קורצע קליידלעך, קורצע האר און מאדערנע טענץ, ער האט געשילדערט די אמאליגע צייטען, ווען אומעטום האט געהערשט צניעות, פרומקייט, מיט זעהר ליכטיגע פארבען. ער האט נישט געקאנט קיין שווארצע פארבען פאר דער היינטיגער צייט, ער האט געשאטען מיט פראפעסארען, געלערנטע, געבראכט ציטאטען פון אלע ביכער און ביכלעך, און דער עולם איז געווען ענטציקט.

— גלענצענדע רייד — האט ער געזאגט.

— בריליאנטענע.

— און וואסער געלערנטער ער איז! שיט מיט ביכער ווי פון ארבעל ארויס.

— און וואסער צינגעל ער האט! — ווי א חלף! —

— אזא מאן צו קריגען! — האבען מיידלעך געזיפצט.

— אזא חתן!

— און ווי מאראליש ער איז!

איבערהויפט האט זיך ענטציקט איינע א מײדעל מלכה, וואס דינט אין האטעל פון שטעטעל. זי איז געווען אויסער זיך פון רעדנער'ס ווערטער. זי האט כסדר צוגעשאקעלט מיט'ן קאפ און א שטיק געוויין איז איהר צוגעקומען. ווארום פונקט ווי דער רעדנער, איז אויך דאס מיידעל פון האטעל זעהר א פרומע, א מאראלישע, וואס שטרעבט צו קריגען אנ'ארענטליכען פיינעם בחור, חתונה האבען און פיהרען אנ'ארענטליך לעבען. זי איז פון אלעמאל געגען דער היינטיגער וועלט, געגען די מאדעס און געגען די היינטיגע בחורים. דעם רעדנער'ס ווערטער זענען געווען פאר איהר זיס, ווי האניג.

— בראווא! — האט זי אפלאדירט, געשריגען און געפאטשט אין די הענד אזוי לאנג, ביז זי האט שוין מעהר קיין כוחות נישט געהאט ווייטער צו פאטשען.

נאך דער פערזאמלונג האט די יוגענד נעראנקט דעם „ליטעראט", מיידלעך האבען איהם געדריקט די הענד, געמאכט קאמפלימענטען, פול מיט כבוד און געלד, איז דער „ליטעראט" אוועק צו זיך אין האטעל, און דער עולם איז אוועק אהיים שלאפען. שטיל איז געווען אין שטעטעלע, ווי אין יעדער פרייטאג צו נאכטס.

נאר אין מיטען נאכט, האט זיך דערטראגען א געוואלט פון האטעל:

— געוואלד! יודען, ראטעוועט! געוואאלד!

אין איין מינוט איז דאס שטעטעלע געשטען אויף. יודען האבען געכאפט די יארמולקעס און ארויס דערשראקענע ווייבער האבען געכאפט די הייבלעך און געמאכט קולות.

— עס ברענט! — האבען טייל אנגעהויבען שרייען.

— וואו ברענט? ווען ברענט?

— געוואאלד!

— בײם האטעל מוז עס זיין! — פון דארטען שרייט מען!

שטעטעל האט זיך געלאזט צום האטעל — געברענט האט טאקע, נאר נישט קיין פראסט פייער האט געברענט, נאר דאס פייער פון יצר־הרע צווישען גאנצען עולם איז געשטאנען דאס דינסט־מיידעל פון האטעל און געציטערט אינגאנצען פאר שרעק.

— ער! — ער! — האט זי געוויזען צו דער שטוב וואו דער „ליטעראט" איז איינגעשטאנען — וועה איז מיר, נאך נסים, וואס כ'האב זיך ארויסגעריסען פון איהם, ווי א ווילדע חיה האט ער אויסגעזעהען! און ער האט דאך פריהער אזוי שעהן גערעדט! — ווער זאל זיך ריכטען!...

— אויסרייסען איהם! — האבען ווייבער געשריגען.

— ער וועט א תל מאכען פון שטעטעל!

— ווי, ווי, ווער ווייס, וואס ער האט שוין אפגעטאן מיט די קינדער!

— דאס איז דער יצר־הרע!

— קליינע קינדער וועלען חלילה, אומקומען איבער איהם.

— שלאגט איהם! —

— די צונג ארויסרייסען איהם, ער זאל מעהר נישט קענען רעדען!...

דער „ליטעראט" איז געבעך געלעגען בײ זיך אין שטוב אויף גרויסע צרות. ער האט פערשלאסען די טיר אויס מורא מען זאל איהם נישט ברעכען די ביינער, אבער דער עולם האט אנגעהויבען צו רייסען די טירען. זעהענדיג, אז ס'האלט שלעכט, אז די טירען הויבען זיך אן אונטערגעבען האט דער חברה־מאן לאנג נישט געטראכט, געעפענט דאס פענסטער, אראפ פון ערשטען שטאק און, פייל אויס בויגען געלאזט זיך לויפען — האוהין נאר די אויגען האבען איהם געטראגען.

איצט געהט געבעך די שידלאווצער יוגענד ארום פערשעהמט, בעליידיגט, איבערהויפט איז ענטוישט דאס האטעל־מיידעל, צוליב וועלכער די גאנצע געשיכטע איז ארויסגעקומען.

— אז מען טאר נישט גלויבען — האלט זי אין טענהן. און די פרומע יודען און ווייבער זענען אין זיבטען הימעל פאר פרייד.

— וואס דען? — זאגען זיי — עפעס בעסערס קאן מען דערוואַרטען פון די געגאלטע בערד...

ווי עס ווייזט זיך ארויס, איז דער נאמען פאגעלזאהן אנ'אויסגעטראכטער. פונקט ווי עס איז אויס געטראכט דער דאקטאר־טיטול, וואס דער פאגעלזאהן האט זיך צוגעגעבען.

בעשערט א שטעטעל צו האבען פון וואס צו רעדען.

ג. ק.

א פירמע פיהרט קאנקורענץ־קאמף

דורך געדונגענע כאסע־איינברעכער אין לעמבערג

אפערע מיט שפיל־קעסטלעך. 25,000 זל. שאדען. — געלד שיט זיך אין די גאסען

כמעט אין אלע לעמבערגער רעסטאראציעס, קאפע־הייזער און שענקען געפינען זיך „האנד־אויטאמאטען", וואו מען שפילט אין 5־טער 20־ער גראשען א. אז. וו. פאר איין מטבע קאנען צומאלס ארויספאלען עטליכע, אדער מען פערלירט אויך די אריינגעפאלענע מטבע.

א סך פון די דאזיגע אויטאמאטען געהערען צו דער פירמא „אויטאמאט" אין קאטאוויץ, יאגיעלאנסקא־גאס 13, וועמענס פערטרעטער עס איז אין לעמבערג ה' לורוויק ווילדערבוים, מאריאצקי־פלאץ נר. 6. די דאזיגע פירמע האט געמאכט שותפות מיט דער „אינוואלידען־לעגיע" און אויסגעטיילט אויטאמאטען אין פערשידענע לעמבערגער געזעלשאפטליכע לאקאלען.

אין די טעג פון 12, 13 און 14־טען אפריל ה. י. האבען זיך בעוויזען מאנטערען אין דער געזעלשאפט פון פאליציאנטען און אראבגענומען די אויטאמאטען און זיי אוועקגעטראגען. אין די אויטאמאטען האט זיך געפונען דער אלגעמיינער סכום פון 5000 זל. די מאנטערען האבען זיך אויסלעגיטימירט מיט בעפולמעכטיגונגען פון דער „לייה־געזעלשאפט פון אויטאמאטען" לעמנא סאפיעהא־גאס 34. די לייכטגלויביגע אייגענטימער פון די לאקאלען האבען זיך אפילו נישט געפרובט אקעגענשטעלען די מאנטערען, מיינענדיג אז זיי זענען געקומען אין שליחות פון דער דערצו בערעכטיגטער פירמע, בפרט נאך, אז זיי זענען געקומען אין דער געזעלשאפט פון פאליציי.

פון דער גאנצער מעשה איז באלד געוואהר געווארען דער פערטרעטער פון דער פירמע „אויטאמאט" ה' ווילדערבוים, וועלכער האט דעריבער געמאכט א שטראף־אנקלאגע צום אויספארשונגס־אמט.

אט צו וואסערע רעזולטאטען דאס אויספארשונגס־אמט איז געקומען:

די דאזיגע מכלומרשטע מאנטערען זענען געשיקט געווארען פון א קאנקורענץ־פירמע פון ה' ווילדערבוים, פון דער פירמע וואס געהערט צו די ה"ה לויפער און קייזער. צווישען די מאנטערען געפונען זיך פערדעכטיגע פערשוינען ווי איזידאר קאש און אנדערע. חוץ איהם סטאניסלאוו טשארניאן פיעפשני און פראנצישעק קאוועצקי האבען ערקלערט, אז זיי זענען געשיקט געווארען פון דער אינוואלידען־לעגיע. זי אבער לייקענט קאטעגאריש אב, אז זי זאל האבען עפיס בשותפות'דיגס מיט דער גאנצער מאכינאציע.

די בעלי בתים, די ה"ה לויפער און קייזער ערקלערען, אז שולדיג דערין איז זייער פערוואלטער בראניסלאוו מאריאן האלצמאן. ער אבער ערקלערט, אז ער ווייסט פון גארנישט, ער קאן נישט די מאנטערען, נור זיינע בעלי בתים האבען זיי געשיקט, מע והאט געטראגען קעסטלעך מיט געלד און מטבעות האבען געשיט ווי ערד. די קעסטלעך זענען דעפאנירט געווארען אין א בעשטערינטען צו שטאנד בײ דער פירמע „הארטווינג" אויף סיקסטוס־קא־גאס. אבער פון דעם געלד איז קיין זכר נישטא.

דער מאנאזשער פון דער פירמע „הארטווינג" ערקלערט, אז אלעמאל איז געקומען א אנדערער איהם אומבעקאנטער פערשוין, איבערגעלאזט א קעסטעל און איז אוועק.

אזוי ווי ה' לויפער האט אין לעמבערג נישט קיין בעשטימטען וואוין־ארט, נור וואוינט אין האטעל „ווארשאווסקי" האט מען בײ איהם צוגענומען דעם פאספארט, אויסגעשטעלט קיין וויזע, כדי זיכער צו זיין, אז ער וועט ביז צו דער פערהאנדלונג נישט קענען פערלאזען פוילען.

Dr. H. Wołkowyski

זאבאדניא 57 (צעגעלניאנא 19),
טעלעפאן 37-70

ספעציאל ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקה., מענער שוואכע, בעהאנדעלט מיט קווארץ-שטראהלען.

נעהמט אן פון 1 - 2 און פון 4 8 אוונד. פאר פרויען פון 4—5 אין א ספעציעלען ווארטע-זאל.

Dr. med.
J. MANDELBAUM
Zawadzka 16a, tel. 27-52

ספעציאליסט פאר אינערליכע און נערווען - קראנקהייטען.
נעהמט אן טעגליך פון 5 ביז 7 אוונד

MIEJSKI KINEMATOGRAF OSWIATOWY
Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.

Dziś i dni następnych:
„Łzy i śmiech Wiednia"
Dla młodzieży:
„CHANG"
Wpoczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonicz.

Magistrat m. Łodzi

niniejszem wzywa wszystkie osoby

posiadające plany hipoteczne,

do składania ich do dnia 15 maja 1928 r. w Wydziale Budownictwa Magistratu, pokój No. 41 za pokwitowaniem, celem uwzględnienia w miarę możności interesów tych osób przy opracowaniu projektu regulacji m. Łodzi. Plany te zostaną zwrócone za pokwitowaniem do dnia 15 czerwca 1928 roku, a na żądanie w poszczególnych wypadkach mogą być wydane niezwłocznie. 489

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?
פארוואס לויפט יעדער אין ביורא פעטריקאווער 17?!
ואמרת אליו, זאלסטו איהם זאגען
— אז אין דעם ביורא —
17 פעטריקאווער 17
דורכגאנג זאבאדניא 52, יאו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאפט געשריבען לויט'ן אוסטאוו אלערליי ביטעס קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט א פוילען, אפעלאציעס ציווילע און קארנע אפאזיציעס, אדוואקאניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אושאנד־ראזיעמטשי, וועגען פעסער אין קאמיסאריאט־רזשאנדו און אלע פאליצײ־בעצירקען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דאראוויזנעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. ספעציאליסט פון שותפות־אקטען
מיט אכטונג י. מאנעלא,
רעכט־קאנסולענט.

פרייז 2 זל. שנעל און רעיעל! פרייז 2 זל.
רעכטס־קאנסולענטען־ביורא
„פאראדא" - „PORADA"
10 פיעטריקאווער 10
אונטער לײטונג פון א קאנציעהריגען אנו רווי׳ גריבט־סע רקפאר שרייבט אלערליי ביטען און אפעלאציעס, קלאוזולעס און זאבעז־פיעטשעניעס. אינפארמירט און שרייבט אין אלערליי מיליטער־ענינים. אויך איבערזעצונגען אין פרעמדע שפראכען. 258

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ערצטליך־דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי	נאז האלז, אויערן קר.	10—11 2—3 6—7
ד"ר רוזשאנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאלדשטיין־פאלאק	אויגען־קראנקהייטען	1—2 7—8
ד"ר יוסמאן	נערווען קראנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראזענצווייג	קינדער־קראנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פאפיערני	פרויען און געבורט־הילף	11½-1 5—6
ד"ר קאנטאר	כירורגיש־קראנקהייט.	4-5 זונ. 1—2
ד"ר וויינבערג	אינ. וועריך לונגען־קר.	11-1 5½—7
ד"ר סטופעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראדזענשיק	צאהן־ארצט	3—7
נ. ראזעס	צאהן־ארצט	9—2

צאהן־טעכניק, בעלײכטונגען, קראנקען, מאסטען א. א. וו. בײ דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

א רענטגען־אינסטיטוט

הײלונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ־לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.
איבערזעצונגען געגען שורלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
וויזיט אין דער שטאט.

ערצטליך־קאסמעטיש. גאבינעט
פרל. מ. מארקוס נעהמט אן פון 5-7 אוונד

Licytacje Przymusowe.

Magistrat m. Łodzi — Wydział Podatkowy niniejszym podaje do wiadomości, że w dniu 9 maja 1928 r. miedzy godz. 9-tą rano, a 4-tą po południu odbędą się przymusowe licytacje rnchomości niżej wymienionych osób za niewpłacone podatki.

Czerniłowski N. Szkolna nr. 12 meb!e.
Dykman Ch. Nowomiejska 19 meble
Fajflowicz Ch. Konstantynowska 10. kredens
Goldberg, Nowomiejska 2, towary galanteryjne
Goździk H. Ogrodowa nr. 23 meble.
Herszenberg I. M. Północna 24 meble
Hendlisz I. Konstantynowska 90 meble
Hajnowicz Konstantynowska 16 meble
Karo M. Ogrodowa 3, palta
Heber L. Północna 29, zegar
Makieła P. Konstantynowska 86 szafa
Majzels A. Wschodnia nr. 4 meble
Pacheter J. Pomorska nr. 8 meble.
Rajbenbach Noech, Konstantynowska 42, szafa
Rozencwajg A. Ogrodowa 8 szafa
Reder Sz. Pomorska 3, obraz
Rejsfeld D. Cmentarna nr. 3a meble
Rajchkind Szl. Pomorska nr. 3 zegar
Szajbe Ch. Ogrodowa 1, 10 kołder
Szlamowicz M. Pomorska 107 meble
Skórka F. Wschodnia 22, 40 mtr. towaru
Szylic Ch. Nowomiejska 11 maszyna do szycia
Wiener B. Konstantynowska 57 meble
Werdygier M. Ogrodowa 5, 2 szt. towaru
Wajnberg A. Konstantynowska 22 meble
Waksztajn Ch. Nowomiejska 6 meble.
Welner M. Konstantynowska 36 meble.

W dniu 10 maja, b. r. między godz. 9-tą rano a 4-tą popołudniu.

Brauner J. Al. Kościuszki 29 kredens
Chojnacki J. Al. Kościuszki 37 meble
Dykbuch H. Andrzeja 7, worek manny
31 Fingerhut S. Piotrkowska 62 kredens
32 Haman R. Kilińskiego nr. 86 pianino
33 Jamczewski i S-ka, Kilińskiego 113, meble
34 Kowalski F. Łąkowa 2, maszyna do szycia
35 Kowalczyk A. Andrzeja 30, zegar ścienny
36 Krempf K. Gdańska nr 63 meble.
37 Mühle O. Przejazd nr. 20 meble
38 Makówka A. Andrzeja nr. 7 meble
39 Rotkopf M. Kilińskiego 75 owies
40 Tarkowski A. Kilińskiego 89 szafa
41 Ulrych Fr. Andrzeja nr. 54 kredens
42 Zylberman P. 6-go Sierpnia 43 meble
43 Asz Z. Al. I Maja 9, kredens
44 Abbe B. Skwerowa 13, kredens
45 Adesman M. Cegielniana 61 tremo i szafa
46 Aszkenazy D. Piotrkowska 82 meble
47 Bernhajm W. Piotrkowska 64 meble
48 Bakszt H. Al. I Maja 15, szaf
49 Kronenberg L. Narutowicza 31 meble
50 Bukowski P. Piotrkowska 18, 2 szafy
51 Barac Sz. Pańska 46, toaleta
52 Birza Sz. Cegielniana nr. 75 meble.
53 Berman J. Ch. Kilińskiego 16, meble
54 Buchner L. N. Cegielniana 34 meble
55 Jakub Brauner, Al. Kościuszki 29 meble
56 Cukier J. Al. I Maja 21, maszyna do szycia, meble
57 Chajmowicz P. Piotrkowska 90 kredens
58 Czudnowski A. Wschodnia 32 kredens
59 Diksztajn Wł. Al. Kościuszki 24 maszyna do pisania
60 Dobrecki J. Pańska 54, zegar
61 Dziadek D. Kilińskiego 77, maszyna do szycia, meble
62 Długowski M. Piotrkowska 19 szafa
63 Deresz B. Kilińskiego nr. 49 meble
64 Dongielewicz N. Cegielniana meble
65 Elsner J Narutowicza nr. 6 meble
66 Fajwisz I. Piotrkowska 69, maszyna do szycia
67 Bolesławski F. Zeromskiego 41 meble
68 Flunk M. Pomorska 15, meble
69 Frenkel S. Al. Kościuszki 32 meble, fortepian
70 Fogiel Ch. Cegielniana nr. 54 szafa
71 Fajgenbaum Ch. Piotrkowska 27 meble.
72 Flatto D. Piotrkowska 7, szafa
73 Gross Sz. Północna 8, kasa ogniotrwała
74 Gesner J. Piotrkowska 64, tytuń i papierosy
75 Garwoliński M. Kilińskiego 35 tremo
76 Gutsztadt M Cegielniana 57 meble
77 Gorman M. Piotrkowska 37 towar
78 Goldzing I. Piotrkowska nr. 28 meble
79 Gliksman B. N. Cegielniana 22 szafa
80 Grynberg C. Wschodnia 57 szafa
81 Gepner J. Piotrkowska nr. 64 10 000 gilz
82 Goździk J. Zawadzka nr. 28 meble
83 Hecht E N. Cegielniana nr. 24 szafa
84 Michał Koszkowski, Sienkiewicza 30, meble
85 Karger Ch. Kilińskiego 34, meble, maszyna do szycia.
86 Korn I. Piotrkowska 26, szafa
87 Kutner N. Zawadzka 12, otomana
88 Kochin M. Cegielniana 40, maszyna do szycia
89 Kimelman I. Wschodnia nr. 37 meble
90 Kon W. Piotrkowska 60, towar
91 Kochański J. Al. I Maja nr. 7 szafa
92 Kozak F, Piotrkowska nr. 60 kredens
93 Liberman Sz. Południowa 2 pianino, meble
94 Liberman M. Południowa nr. 2 pianino, meble
95 Lubiński B. Zawadzka nr. 23 meble
96 Landau H. Zawadzka 40, meble
97 Luidor M. Kamienna 5, szafa
98 Lewi M. Piotrkowska nr. 37 meble.
99 Leszczyński L. Piotrkowska 37 meble
100 Moszkowicz N. Piotrkowska 37 meble
101 Milrad J. Piotrkowska nr. 19 meble
102 Mansfeld A. Al. I Maja nr. 9 meble
103 Margulies A. Pańska nr. 31 meble.
104 Nowak J. Zawadzka 9, meble
105 Kon N. 6-go Sierpnia nr. 36 kredens
106 Opoczyński A. Piotrkowska nr. 10, 50 kapeluszy
107 Płoński M. Kilińskiego nr. 60 maszyna do szycia
108 Peter A. Piotrkowska nr. 19 meble
109 Piotrkowski M. Cegielniana 33 meble
110 Rzepkowicz M. Al. I Maja 25 1 tremo
111 Rozenfeld Z. Piotrkowska 33 zegar
112 Strykowski Ch. Piotrkowska 26 meble
113 Szymanowicz D. Wschodnia 45 meble.
114 Szajberg I. Kilińskiego 49 meble.
115 Szer H. Kilińskiego 41, meble.
116 Szajniak M. Zawadzka 26, meble
117 Sendyk W. Piotrkowska 21, meble.
118 Tyber L. Piotrkowska 49, papier
119 Tauman H. Cegielniana 53, maszyna do szycia, meble
120 Taube M. Cegielniana 57, meble
121 Tyszler P. Kamienna 12, zegar
122 Typograf J. Kilińskiego 28, meble
123 Tenenbaum J. Al. Kościuszki 2 meble
124 Urbach Ch. Piotrkowska 64 meble
125 Wolberg J. Al. I Maja 5, kredens
126 Worobiejczyk R. Kilińskiego 41 meble.
127 Wassereng J. Kamienna 2, cukier
128 Wajskohl Ch. Kamienna 1 meble
129 Wajnberg M. Cegielniana 51, zegar
130 Zelman E. Cegielniana 3, maszyna do szycia, meble
131 Zytenfeld A. Zawadzka 12, szafa

W dniu 11 maja 1928 r. między godz. 9 rano a 4 po południu.

132 Bromberg J. Piotrkowska 152, meble
133 Dudelczyk W. Sosonowa 1, zegar
134 Granowski I. Piotrkowska 122 biurko
135 Kirsz A. Senatorska 12, meble
136 Lieberman M. Abramowskiego 37, maszyna do robienia gilz
137 Markus J. Ewangielicka 7, meble
138 Piernikarz I. Piotrkowska 116, meble.
139 Piszczkowski B. Piotrkowska 200, meble
140 Rydzyński I. Piotrkowska 156 obuwie
141 Szafirman D. Kilińskiego 134c galanterja
142 Bekier A. Piotrkowska 111, meble
143 Cielecki M. Główna 26 meble
144 Dorembusz B. Główna 55, meble
145 Erlich D. Główna 65, meble
146 Furmańczyk J. Kilińskiego 100 meble.
147 Grinbaum L. Główna 54, kredens
148 Gibner I. Główna 67, 10 kapeluszy
149 Hudes A. Główna 69, 20 czapek
150 Krepl L. Gdańska 90, szafa
151 Liberman M. Abramowskiego 37 meble
152 Lewenberg Ch. Główna 57, 2 szafy
153 Mordkiewicz A. Piotrkowska 109, zegar
154 Nowacki St. Piotrkowska 103, lustro
155 Rogacki J. Główna 5, biurko
156 Tangerizen H. Główna 5, meble
157 Turik M. Główna 56, 2 worki mąki
158 Tajtelbaum J, Zamenhoffa 16, maszyna do haftu, meble
159 Włodarski P. Piotrkowska 113 meble.

וואָרנונג!

אזוי ווי עס האָבען זיך בעוויזען אין שטאָט פערשידענע נאָכגעמאַכטע פעלד=בעטען, מאַך איך בעקאַנט דאָס ג׳ פובליקום, אז די

עכט= פּאַטענטירטע **בעטען** עכט= פּאַטענטירטע

זענען פערזעהען נור מיט דער שוץ-מאַרקע

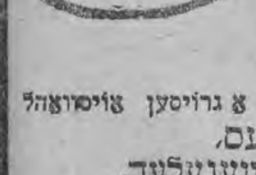

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר זענען פעראַנטוואָרטליך ביז 3 יאָהר.

— צו בעקומען אין אַלע געשעפטען. —

אויסערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל

ניקעל=בעטען, אַמעריקאַנקעס,
ניקעל=קינדער=בעטען, קינדער=וועגעלעך,
טיש=בעטען, קינדער=בענקעלעך
מעטער=מאָס, אויף רעדלעך.

מאַטראַצען געבעטע, שאַטקאָווע און קאַנאַדיסקע.
קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס.

ב.עמ.: בעטלעך מיט ווענטלעך ווייס אָדער ברוין 17 זל.. פּאַלאָווע בעטלעך 14 זל.

רעיעלע·בעהאַנדלונג. פאַבריקס·פרייזען. זעמטליכע רעפּעראַטורן.

הערט! **לאָדז, פּאַלנאַצנאַ 24, טעל. 31-85.** דעטייל!

Dr. med.
NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.
ספעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקה בעהאַנדל. פון מענער-שוואַכע
נעמט אָן פון 5—9 אָווענד

Dr. med.
BRAUN
23 פּאַלודניאָווא 23,
טעלעפאָן 40-26.
כּם ציינ-ארצט פאַר הויט און ווענעריש קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
בעהאַנד גנג סיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל)
נעהמט אָן פון 9 ביז 11 פריה און פון 5—8 אָווענד.

Dr. med.
Wolf Eychner
פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגערזשער 11 טעל. 34-72
נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּיאָטריקאָווער 294 פון 2—12 נאָכמ. אין דערהיים פון 6-8

נייערינס
צו דאַמען-און מענער-וועש ווערען געזוכט
ביי **לויפער,**
קילינסקי 135. 887

אַ קוואַליפיצירטער
מענער=בעשטעלטער
אַרבייטער
צו הויזען ווערט, ווי אויך אַ לערן-יונגעל ווערט פון באַלד געזוכט ביי רייך,
וואָלבאָרסקאַ 34. 687

Dr. med.
L. Pikielny
אוראָלאָג
ספעציאַל-ארצט פאַר
נירען, בלאָזען- און האַרן-קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
שטעפּאַנגט פון 4—7 אין אָווענד

Dr. H. BERGSON
ספעציאַליסט פון פרויען=קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט.
נעמט אָן אין דערהיים: זאוואַנגעליצקאַ 16 פון האַלב 6 ביז האַלב 7 נאָכמ.—טעלעפאָן 10-26; אין לעטשניצע בזשעזשינער 11 — פון 3 ביז 4 נאָכמ:טאָג. 786

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן=אַרצט
St. GELBERG
זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31=08
היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציינער און מונד-קראַנקה., צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציינער.
נעהמט אָן פון 9—7 אָווענד. צו ביליגע פרייזען.

וואָינונגען
פון 2 צימערן און קיך, 1 צימער און קיך און אַ איינצעל צימער, ווי אויך פּערש. שאַפעס אין צענטרום פון שטאָט צו פערמיטען.
צו ערפאַהרען אין אַדמ.

אַ צימער
פאַר אַ יונגענמאַן אָבצוגעבען. ציגעל=גאַס 9, וואוינונג 18. 787

הייל-פּעדאַ-גאָגישע **קורסען**
פאַר שוואַכבעגאַבטע, שווער-ערציהבארע קינדער, שפראַך-שטערונגען (שטאָמלען, לישפּלען)

Dr. med.
A. Szmirgeld
נערווען-ארצט
עלעקטריזאַציעס, ליכטהייל-אַפּאַראַטען
Cegielniana 6, tel. 51-89
נעהמט אָן פון 5—7 אָווענד

אַנאָנסען=פרייז
פאַר אַ מילימעטער-שורה: פאַר׳ן טעקסט—15 גר. פרייטאַג און ערב יו״ט—20 גר. אין דער זייט 7 שפּאַלטען
אין טעקסט „ 40— „ „ „ „ 60— „ „ „ 4 „
נאָכ׳ן טעקסט „ 10— „ „ „ „ 15— „ „ „ 7 „
אויסער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסלענדישע 100 פּראָצ. טייערער.

אַבאָנאַמענטס=פרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט אַפּטראָגען אַ היים; אויף דער פּראָווינץ — 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד מיט 30 פּראָצ. טייערער.
פאַר׳ן אינהאַלט און טערמינפון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaśko...
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 81.